

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIwersytet JAGIELLOŃSKI
COLLEGIUM MEDICUM

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Pro bono Collegii Medici Universitatis Jagiellonicae”

Ocena efektywności kursu dla kadry dydaktycznej pt.:
„KOMPETENCJE I UMIEJĘTNOŚCI INFORMACYJNE”
na podstawie ankiet ewaluacyjnych oraz rezultatów
monitorowania wykorzystania zasobów
medycznej informacji naukowej

Biblioteka Medyczna
Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum

30 września 2013 r. Kraków

Opracował zespół w składzie:

Beata Bator, Lidia Cichoń, Jolanta Cieśla, Ireneusz Korfel, Małgorzata Masłoń, Monika Niewalda,
Agnieszka Prokop, Marta Stokaluk, Anna Uryga (kierownik zadania 5)

Spis Treści

1	Wprowadzenie.....	3
2	Analiza ankiet ewaluacyjnych prowadzonych szkoleń.....	5
3	Wyniki ponownego badania ankietowego.	17
4	Wykorzystanie zasobów medycznej informacji naukowej.....	25
4.1	Rezultaty wykorzystania zasobów i usług na podstawie monitorowania portalu Biblioteki Medycznej.....	25
4.2.	Analiza wykorzystania usług poprzez zintegrowany system biblioteczny Virtua.....	28
4.3	Wykorzystanie usług systemu SDDE (skanowanie artykułów i dostarczanie drogą elektroniczną).....	29
4.4.	Informacje dotyczące wykorzystania baz Embase, Cochrane, UpToDate.....	30
4.5	Analiza wykorzystania usług systemu Refworks.....	33
5.	Konkluzje i wnioski na przyszłość.....	35

1 Wprowadzenie.

Podniesienie kompetencji i umiejętności informacyjnych w priorytecie *wzmacniania i rozwoju potencjału dydaktycznego uczelni* oznacza lepsze przygotowanie społeczności akademickiej do korzystania z zasobów informacji medycznej, radzenia sobie z problemami oceny jej jakości, efektywnego poruszania się w niezliczonych źródłach informacji i filtrowania informacji w zależności od potrzeb.

Tematyka i sposób prowadzenia kursu z zakresu kompetencji i umiejętności informacyjnych w ramach projektu „*Pro bono Collegii Medici Universitatis Jagiellonicae*” zostały podporządkowane takiemu celowi, aby uczestniczący w tych zajęciach pracownicy naukowo-dydaktyczni nabyli dodatkową wiedzę i praktyczne techniki pozwalające im na kompleksowe wyszukiwanie źródeł informacji medycznej oraz korzystanie z zasobów i usług informacji naukowej oferowanych przez Bibliotekę Medyczną i dostępnych w całej sieci Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Program kursu objął 8 następujących bloków tematycznych:

- ❖ Połącz się! – prezentacja omawiająca warunki dostępu do zasobów Biblioteki Medycznej z każdego komputera oraz omówienie zasobów dostępnych na stronie BM;
- ❖ Pubmed znany i nieznany – zaawansowane wyszukiwanie w największej medycznej bazie danych. Jak znaleźć potrzebne czasopismo i dotrzeć do pełnego tekstu artykułu?
- ❖ Czy znasz Embase? – zakres i funkcje wyszukiwawcze w europejskiej bazie danych z zakresu medycyny i farmakologii;
- ❖ Wirtualne półki – przeszukiwanie katalogu online Biblioteki Medycznej;
- ❖ Zasoby Evidence-Based Medicine – Baza Cochrane i Dynamed (Up-to-Date);
- ❖ Medycyna, pielęgniarstwo, farmacja, stomatologia, dietetyka... - wiarygodne zasoby internetowe w Twojej dziedzinie. Obrazy i zdjęcia – gdzie je znaleźć i jak wykorzystać zgodnie z prawem;
- ❖ Bibliometria: jak zmierzyć wartość dorobku naukowego - wskaźniki oceny Impact factor i inne;

- ❖ Jak szybko i skutecznie stworzyć bibliografię załącznikową – wykorzystanie oprogramowania RefWorks i Endnote.

Zajęcia prowadzone były w formie warsztatów przez ósmioosobowy zespół bibliotekarzy i odbywały się na terenie różnych jednostek naszej uczelni. Poszczególne edycje dwudniowego kursu zasadniczo prowadzone były w grupach 10-cio osobowych w wymiarze 10-cio godzinnym.

Treści przekazane uczestnikom kursu zostały starannie opracowane dla każdego bloku tematycznego osobno i ujęte w formie prezentacji programu Microsoft PowerPoint (.pptx). Prezentacje te wraz z odpowiednimi zestawami ćwiczeń towarzyszyły zajęciom i wspomagały realizowanie poszczególnych modułów zgodnie z przygotowanymi wewnątrz konspektami.

W założeniu tego zadania projektowego była również próba oceny efektywności prowadzonego przez 3 lata kursu, która odbyła się na podstawie ankiet ewaluacyjnych wypełnianych przez uczestników kursu zaraz po przeprowadzonych zajęciach, dodatkowych kwestionariuszy wypełnianych w ok. 5 miesięcy po zakończeniu zajęć oraz rezultatów prowadzonego przez Bibliotekę Medyczną UJ CM monitorowania wykorzystania zasobów medycznej informacji naukowej.

Badanie to służyło nie tyle próbie znalezienia odpowiedzi na pytanie: *na ile powiodły się cele związane z podniesieniem wiedzy w zakresie możliwości wykorzystania zasobów i technologii informacji naukowej w programach nauczania i pogłębieniem umiejętności wyszukiwania informacji* - ale przede wszystkim miało być sprawdzianem przydatności przeprowadzonych szkoleń. Było również potrzebne do sformułowania konkluzji pomocnych zarówno przy planowaniu kolejnych kursów jak i poprawieniu jakości usług świadczonych przez Bibliotekę Medyczną na rzecz społeczności akademickiej uczelni.

2 Analiza ankiet ewaluacyjnych prowadzonych szkoleń

Realizacja zadania związanego z organizacją i prowadzeniem kursu pt. „Kompetencje i Umiejętności Informacyjne” w ramach Projektu ProBono podlegała stałej ewaluacji na podstawie ankiet, które uczestnicy kursów wypełniali bezpośrednio po zajęciach. W latach 2011-2013 ankiety te wypełniło 285 beneficjentów projektu, a to stanowiło 98,9% zwrotności.

Ankieta składała się zarówno z pytań zamkniętych, jak i otwartych

Poniżej przedstawiamy odpowiedzi respondentów na poszczególne pytania.

I - Jak ocenia Pan/Pani program szkolenia ?

W odpowiedzi na to pytanie zdecydowana większość respondentów oceniła ogólnie szkolenie na ocenę bardzo dobrą i dobrą, nikt nie uznał szkolenia za niezadowalające. Najwyżej oceniono przydatność w dalszej karierze zawodowej.

W skali 1-6 pkt. wyniki przedstawiały się następująco :

A/ Zdobywanie nowej wiedzy i umiejętności :

- ➔ 166 uczestników przyznało najwyższą ocenę - 6 pkt.
- ➔ 99 uczestników przyznało ocenę - 5 pkt.
- ➔ 14 uczestników przyznało ocenę - 4 pkt.
- ➔ 6 uczestników przyznało ocenę – 3 pkt.

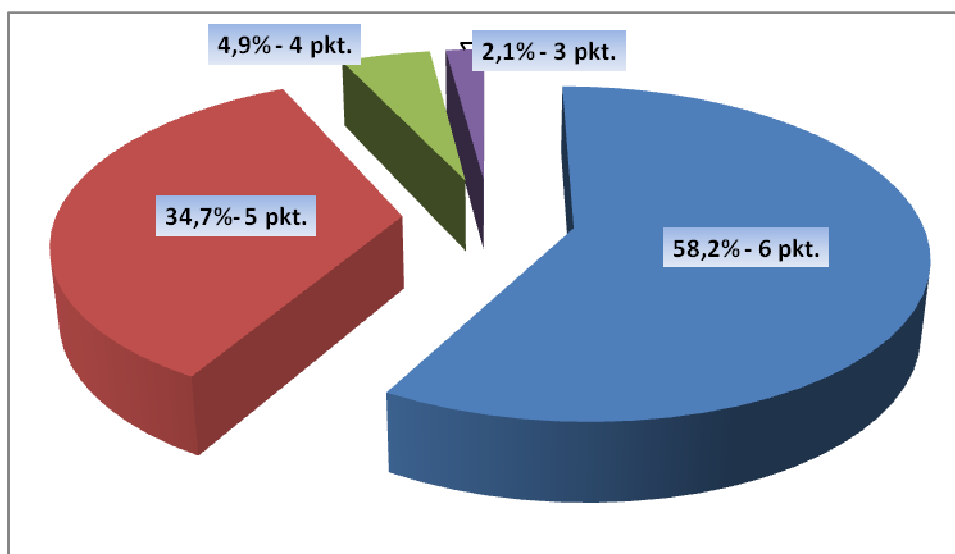
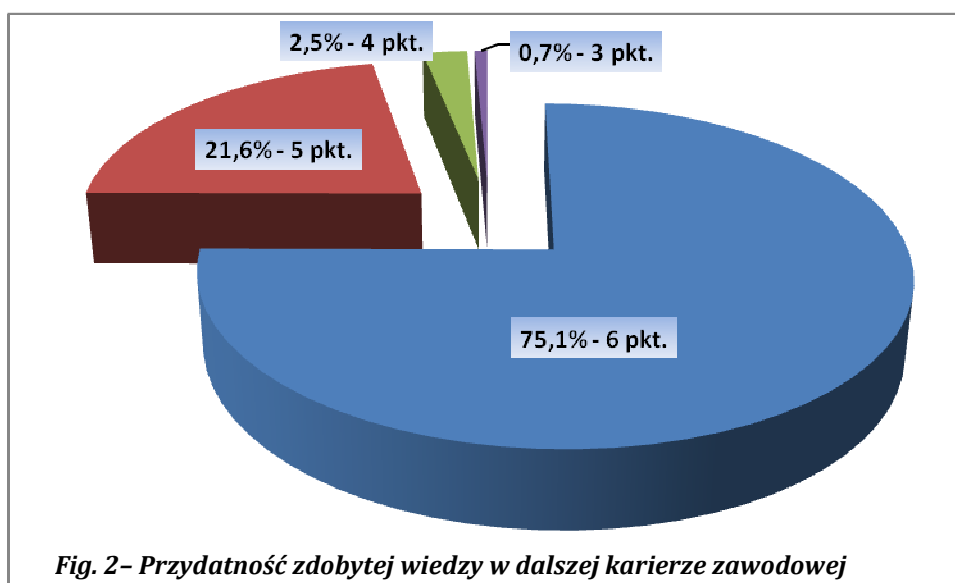

Fig. 1- Zdobywanie nowej wiedzy i nowych umiejętności w trakcie szkoleń

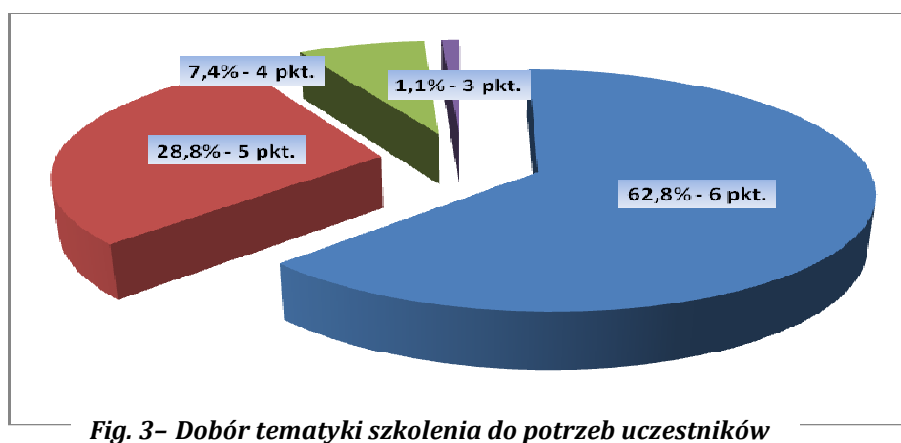
B/ Przydatność w dalszej karierze zawodowej :

- ➔ 214 uczestników przyznało najwyższą ocenę - 6 pkt.
- ➔ 62 uczestników przyznało - 5 pkt.
- ➔ 7 uczestników przyznało – 4 pkt.
- ➔ 2 beneficjentów przyznało - 3 pkt.

C/ Dobór tematyki szkolenia do Pana/Pani potrzeb :

- ➔ 179 uczestników przyznało najwyższą ocenę 6 pkt.
- ➔ 82 uczestników - 5 pkt.
- ➔ 21 uczestników - 4 pkt.
- ➔ 3 uczestników - 3 pkt.

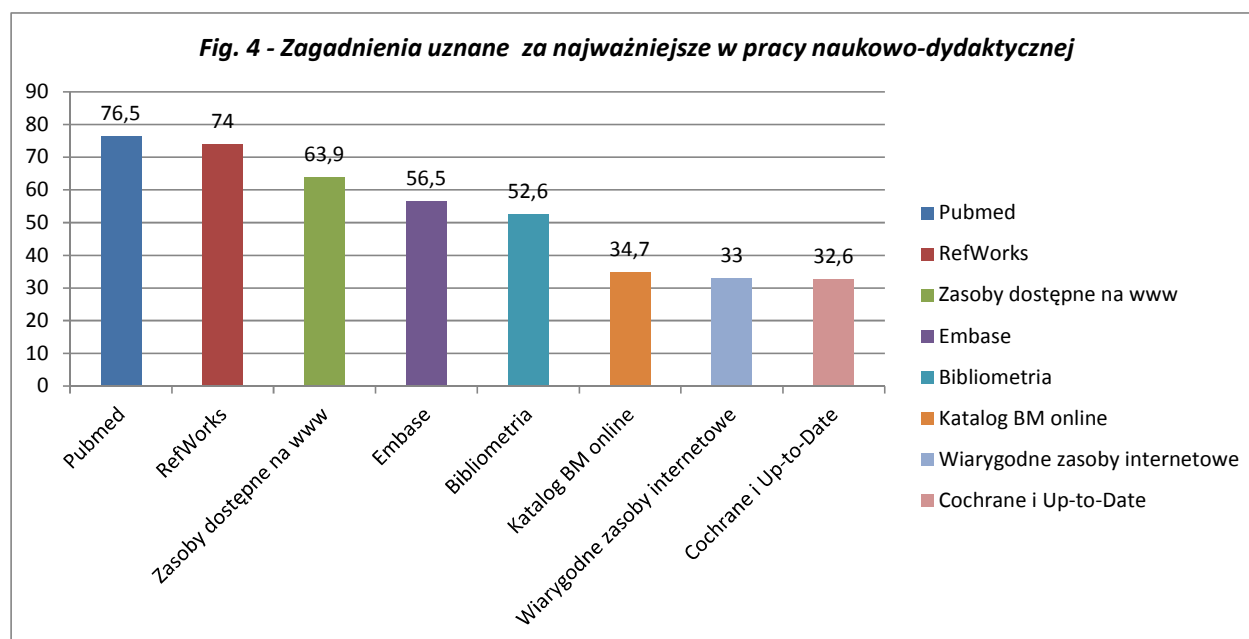

II - Które z poniższych zagadnień uważa Pan/Pani za najważniejsze w swojej pracy naukowej (proszę zakreślić właściwe)

Jako zagadnienia najważniejsze w swojej pracy naukowej respondenci wskazywali na funkcje i zasoby bazy *Pubmed* oraz na *programy do tworzenia bibliografii załącznikowej*, natomiast za najmniej ważne uznali *funkcje i zasoby baz Cochrane i Up-to-Date (Dynamed)* oraz *wiarygodne zasoby internetowe w Pana/Pani dziedzinie*.

- 218 uczestników wskazało funkcje i zasoby bazy *Pubmed*
- 211 programy do tworzenia bibliografii załącznikowej
- 182 zasoby dostępne na stronie Biblioteki Medycznej i warunki dostępu do nich
- 161 funkcje i zasoby bazy *Embase*
- 150 wskaźniki oceny bibliometrycznej
- 99 przeszukiwanie katalogu online Biblioteki Medycznej
- 94 wiarygodne zasoby internetowe w Pana/Pani dziedzinie
- 93 funkcje i zasoby baz *Cochrane i Up-to-Date*

Bardzo ważnymi dla badania ankietowego były również pytania otwarte, w których uczestnicy mogli zasugerować jakie zagadnienie można by zmienić lub inne dodać w programie projektu.

II. 1 - Na pytanie : Czy jakieś inne ważne dla Pana/Pani zagadnienie powinno się znaleźć w programie szkolenia ?

- ➔ Jedynie 12 respondentów wprowadziło własne uwagi dotyczące propozycji zmian w szkoleniu,
- ➔ 273 respondentów nie podało odpowiedzi na pytanie,

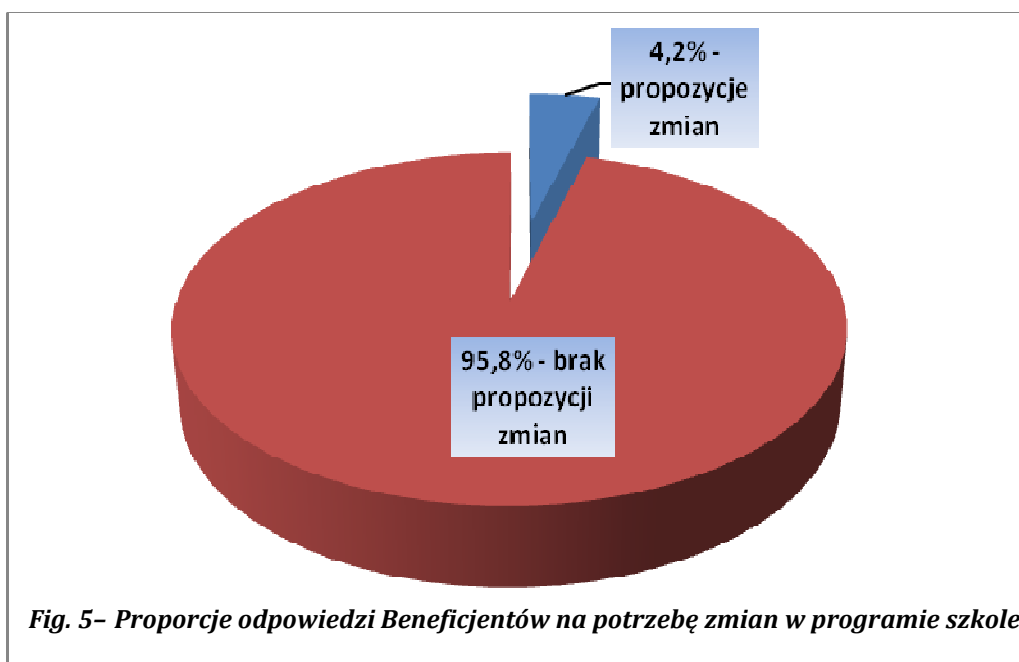

Fig. 5- Proporcje odpowiedzi Beneficjentów na potrzebę zmian w programie szkoleń

Wśród odpowiedzi znajdują się następujące propozycje zmian:

- ➔ poszerzenie szkolenia o bazy: *Reaxys*, *SciFinder*, *Ednote* oraz zagadnienie szacowania wiarygodności źródeł wiedzy;
- ➔ opracowanie dla uczestników kursu materiałów z zajęć, krok po kroku prowadzące do szczegółowego wejścia w temat;
- ➔ bardziej warsztatowa forma, np. wyszukanie bibliografii do własnych badań;
- ➔ zwiększenie liczby godzin na przeciwiczenie zdobytej wiedzy;
- ➔ połączenie z funkcjonalnością *EndNota*;
- ➔ mniej przykładów z medycyny a więcej dla dziedzin nauk podstawowych – oczywiście zależnie od uczestników szkolenia;
- ➔ dłuższy program zindywidualizowany.

III - Które z poniższych zajęć wniosły w Pana/Pani wiedzę najwięcej nowych informacji? (proszę zakreślić właściwe)

Najczęściej respondenci wskazywali na moduł *Jak szybko i skutecznie stworzyć bibliografię załącznikową – wykorzystanie oprogramowania RefWorks i Endnote* jako temat zawierający najwięcej elementów dla nich nowych.

Dużym zainteresowaniem wśród uczestników szkolenia cieszyły się również zajęcia *Pubmed znany i nieznany – zaawansowane wyszukiwanie w największej medycznej bazie danych*.

Najmniej nowych elementów zdaniem uczestników zawierało szkolenie: *Medycyna, pielęgniarstwo, farmacja, stomatologia, dietetyka... - wiarygodne zasoby internetowe w Twojej dziedzinie* oraz *Wirtualne półki – przeszukiwanie katalogu online Biblioteki Medycznej*.

- ➔ 240 uczestników wskazało *Jak szybko i skutecznie stworzyć bibliografię załącznikową – wykorzystanie oprogramowania RefWorks i Endnote*
- ➔ 169 *Pubmed znany i nieznany – zaawansowane wyszukiwanie w największej medycznej bazie danych*
- ➔ 160 *Czy znasz Embase? – zakres i funkcje wyszukiwawcze w europejskiej bazie danych z zakresu medycyny i farmakologii*
- ➔ 150 *Bibliometria: jak zmierzyć wartość dorobku naukowego - wskaźniki oceny: Impact factor i inne*
- ➔ 90 *Zasoby Evidence-Based Medicine – Baza Cochrane i Up-to-Date*
- ➔ 83 *Połącz się! – prezentacja omawiająca warunki dostępu do zasobów Biblioteki Medycznej z każdego komputera i omówienie zasobów dostępnych na jej stronie domowej*
- ➔ 69 *Wirtualne półki – przeszukiwanie katalogu online Biblioteki Medycznej*
- ➔ 58 *Medycyna, pielęgniarstwo, farmacja, stomatologia, dietetyka... - wiarygodne zasoby internetowe w Twojej dziedzinie*

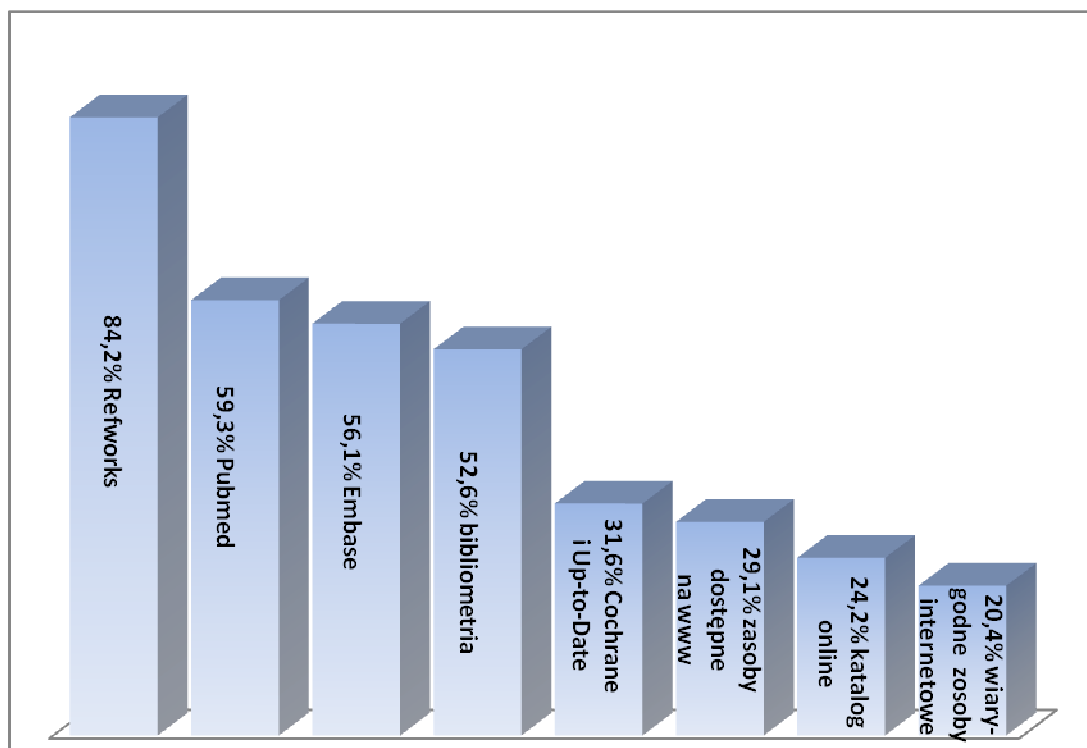

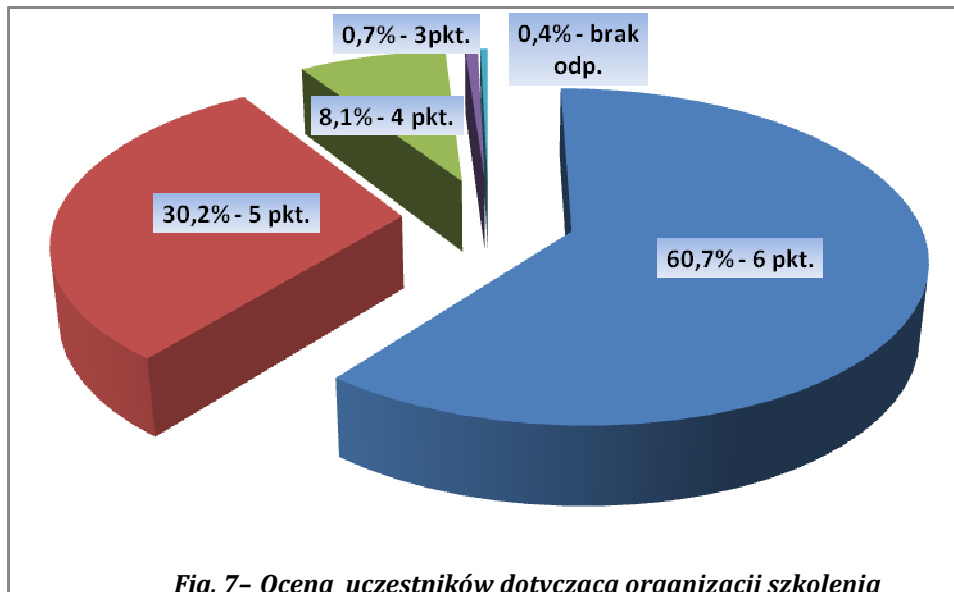
Fig. 6- Zajęcia, które wniosły najwięcej nowych informacji w wiedzę uczestników szkolenia

IV - Ocena uczestników na temat organizacji szkolenia.

O trafności podjętych działań w ramach projektu świadczą bardzo dobre opinie uczestników badania ewaluacyjnego w obszarze organizacji szkolenia.

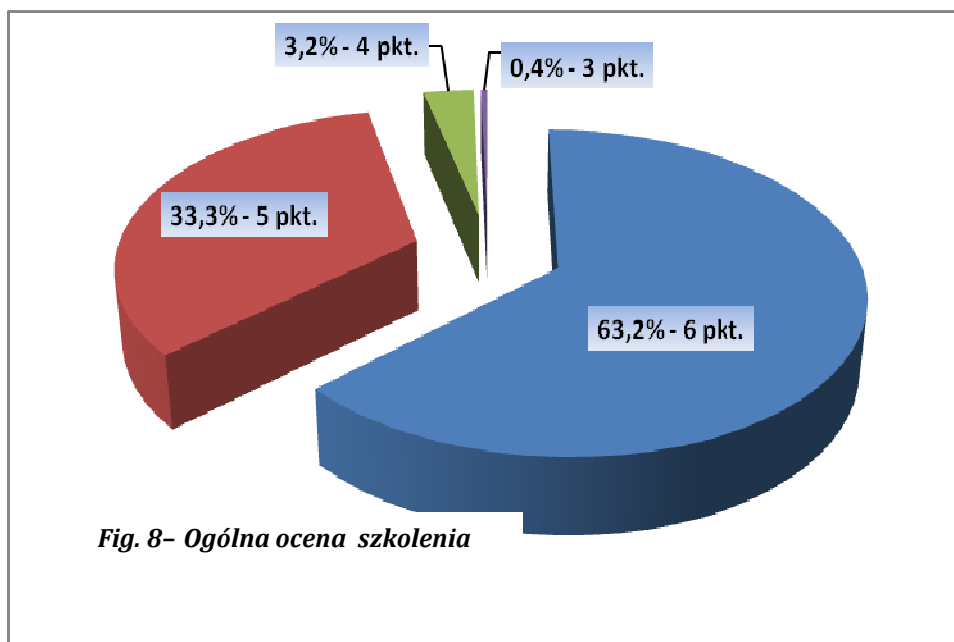
Na pytanie jak ocenia Pan/Pani organizację szkolenia (czas, miejsce, warunki techniczne, etc.)

- ➔ 173 uczestników przyznało najwyższą skalę 6 pkt.
- ➔ 86 - 5 pkt.
- ➔ 23 - 4 pkt.
- ➔ 2 - 3 pkt.
- ➔ 1 uczestnik nie odpowiedział na pytanie

V - Ogólna ocena szkolenia wg respondentów.

- ➔ 180 uczestników przyznało najwyższą ocenę - 6 pkt.
- ➔ 95 - 5 pkt.
- ➔ 9 - 4 pkt.
- ➔ 1 - 3 pkt.

VI - Propozycje zmian w programie lub organizacji szkolenia :

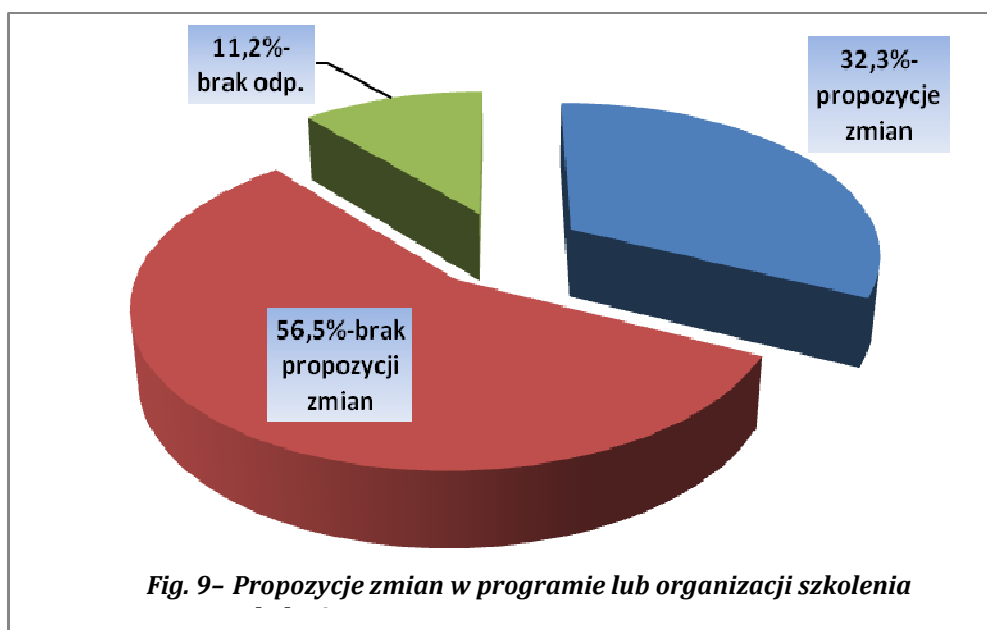
Po przeanalizowaniu wszystkich ankiet można wyróżnić 5 kierunkujących (oraz powtarzających się najczęściej) uwag dotyczących zmian w programie lub organizacji szkolenia:

- 1) propozycja zorganizowania zajęć w ciągu jednego dnia z przerwami;
- 2) wskazanie potrzeby wydłużenia czasu szkolenia ze względu na zbyt duże skumulowanie treści w czasie, co wpływa na trudność zapamiętywania nowych informacji;
- 3) wydłużenie czasu przeznaczzonego na ćwiczenia praktyczne;
- 4) zorganizowanie podobnego szkolenia dla studentów V roku (*chodzi prawdopodobnie o inne niż lekarskie kierunki*) lub doktorantów w I semestrze;
- 5) dostosowanie tematyki zajęć do indywidualnych zainteresowań.

→ 92 respondentów podzieliło się swoimi propozycjami zmian w szkoleniu

→ 161 - zaznaczyło *brak propozycji jakichkolwiek zmian*

→ 32 - nie udzieliły żadnej odpowiedzi,

Wśród odpowiedzi na powyżej sformułowane pytanie otwarte zestawione zostały te najważniejsze:

- *większa ilość czasu na dany temat, zbyt skumulowane w czasie, przez to trudność w zapamiętywaniu nowych wiadomości; za dużo informacji na raz, które są bardzo przydatne, ale mogą zostać zapomniane z powodu zbyt dużej ich ilości w czasie; powinno trwać dłużej; zajęcia na więcej dni po mniej godzin; więcej spotkań; szkolenie powinno być dłuższe, przekazano nam bardzo wiele ważnych informacji w bardzo ograniczonym czasie; bardzo dobre szkolenie (pomysł, prowadzenie) tylko za mało czasu; wydłużenie czasu trwania szkolenia i większa ilość czasu na ćwiczenia; możliwość dłuższego korzystania z programów w celu zwiększenia umiejętności; lepsza organizacja czasu;*
- *więcej zajęć praktycznych;*
- *wolniej przekazywane treści*
- *organizacja szkolenia w I semestrze studiów doktoranckich, na początku studiów lub dla studentów V roku przygotowujących się do pisania pracy magisterskiej, szkolenie tylko w trakcie studiów - najlepiej jak najwcześniej, zorganizowanie szkolenia na I roku studiów magisterskich;*
- *więcej czasu na Refworks; wydłużenie czasu na przećwiczenie (dłuższe) wskazanych metod wyszukiwania czy tworzenia bibliografii; może trochę więcej o bibliografii załącznikowej w praktyce;*
- *powinno trwać krócej (w ciągu 1 dnia, bo jako doktorant mam problemy z nieobecnością w klinice); może jednego dnia całość; zorganizowanie całego szkolenia w ciągu 1 dnia z przerwami – dłużej by trwało, ale łatwiej byłoby uczestnikom szkolenia pogodzić je z pracą zawodową; problemy logistyczne (pokrywanie się terminu z godzinami pracy);*
- *dostosowanie do indywidualnych potrzeb kursantów; więcej tematyki z zakresu położnictwa; mniej medycyny dla lekarzy;*
- *zapewnienie indywidualnego dostępu do komputera dla każdego uczestnika szkolenia-doktoranta; żeby był 1 komputer na 1 osobę;*
- *dłuższe przerwy; po 1,5 h nie po 3 h, jedna duża przerwa;*
- *dłuższy czas na pierwszy etap szkolenia - przeszukiwanie baz danych;*
- *praca indywidualna z ASYSTENTEM; dłuższy program zindywidualizowany;*
- *catering;*

- *dostęp do prezentacji omawianych podczas szkolenia;*
- *mniejsza grupa;*
- *poszczególne zagadnienia oddzielnie;*
- *ewentualnie nieco późniejsza godzina rozpoczęcia zajęć;*
- *tempo prowadzenia zajęć i treść dostosować do oczekiwań odbiorców w taki sposób, aby istniała możliwość udzielania wyczerpujących odpowiedzi na zadane pytania;*
- *więcej czasu na zdobywanie umiejętności praktycznych, nawet kosztem czasu przeznaczanego na pokazywanie witryn;*
- *czas dodatkowy na realizację tematów w drugim dniu szkolenia;*
- *propozycja zmiany miejsca szkolenia (inne miejsce szkolenia dla pracowników Wydziału Farmacji, np. w Bibliotece Medycznej, dla doktorantów w Centrum Dydaktyczno-Kongresowym);*
- *większe zabezpieczenie poprawności działania programów internetowych;*
- *powtarzanie i poszerzanie szkolenia co jakiś czas;*
- *bardziej warsztatowa forma, np. wyszukanie bibliografii do własnych badań;*
- *propozycja dodatkowego spotkania po jednym miesiącu na zadawanie pytań wynikających z praktycznego wykorzystania poznanego oprogramowania*

Zaznaczyć należy również, że choć swoje uwagi sprecyzowała mniej niż połowa ankietowanych, to w tych pytaniach otwartych często też wpisywane były pochwały i następujące rekomendacje:

- ✓ *najlepsze do tej pory na studiach*
- ✓ *bardzo dobre szkolenie*
- ✓ *super !*
- ✓ *brak uwag, bardzo pozytywnie*

- ✓ *były bardzo przydatne*
- ✓ *bardzo dobre szkolenie (pomysł, prowadzenie)*
- ✓ *celujące!*
- ✓ *nie wymaga zmian, gratulacje!*
- ✓ *tak trzymać!*
- ✓ *zajęcia bardzo przydatne i ciekawe, osoby prowadzące otwarte i chętne do pomocy,*
- ✓ *treści bardzo wartościowe,*
- ✓ *bardzo wysoko oceniam wartość tego szkolenia,*
- ✓ *bardzo jasno wytłumaczone zagadnienia,*
- ✓ *więcej takich kursów!*
- ✓ *szkolenie wspaniałe i bardzo przydatne. Super !*
- ✓ *Szkolenie wydaje się bardzo dobrze zbalansowane w stosunku do czasu trwania i ważnych treści,*

VII - Najważniejsze wnioski wynikające z badania ewaluacyjnego :

- przygotowane szkolenia były zarówno pod względem merytorycznym jak i technicznym wdrożone zgodnie z większością oczekiwań grup docelowych;
- organizacja projektu została również przeprowadzona zgodnie z większością oczekiwań uczestników;
- realizacja zadania odpowiedziała na zapotrzebowanie grup docelowych projektu,
- zaplanowanie i przeprowadzenie szkoleń merytorycznych było zasadne;
- można zaobserwować zjawisko swoistego dualizmu oczekiwań, w którym jedna grupa respondentów odczuwa potrzebę dłuższego czasu trwania szkoleń (nawet trzy dni),

natomiast grupa druga sugeruje, aby zajęcia odbywały się w ciągu 1 dnia, część grupy preferuje wolniejsze tempo nauki, inna zaś część szybsze tempo;

- uczestnicy proponują zwiększenie liczby godzin szkolenia praktycznego w celu dokładniejszego poznania omawianych zagadnień;
- szkolenia powinny być organizowane w mniejszych grupach i dostosowane tematycznie do potrzeb uczestników;
- w dalszych (poza projektowych) edycjach szkoleń należy zwrócić uwagę na zwiększenie liczby godzin praktycznych ćwiczeń;
- niektórzy respondenci widzą potrzebę uczestniczenia w jeszcze bardziej profesjonalnych i zaawansowanych szkoleniach;
- o ważności szkoleń świadczą uwagi respondentów wykazujące duże zaangażowanie: więcej ćwiczeń praktycznych, więcej czasu, więcej godzin

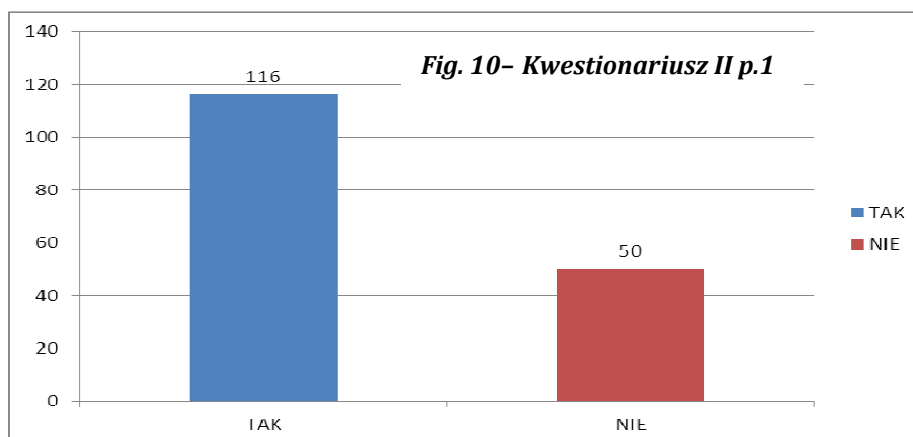
3 Wyniki ponownego badania ankietowego.

Poniżej przedstawiono wyniki badania ankietowego, które przeprowadzono po zakończeniu kursu w ramach projektu *Pro Bono Collegii Medici Universitatis Jagiellonicae* w zakresie zadania „Kompetencje i umiejętności informacyjne” realizowanego przez bibliotekarzy Biblioteki Medycznej UJCM w latach 2010-2013. Celem badania jest ocena efektywności i przydatności przeprowadzonych szkoleń, wprowadzenie ewentualnych zmian w programie przyszłych kursów, a także poprawienie jakości usług świadczonych przez Bibliotekę.

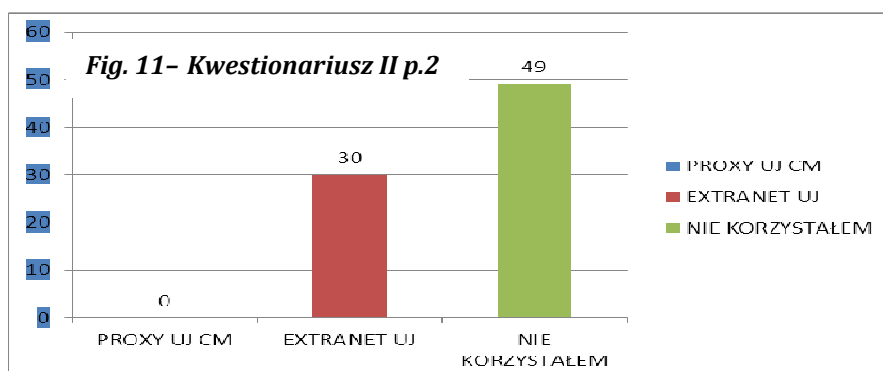
Formularze posyłało drogą elektroniczną do uczestników średnio 5 miesięcy po zakończeniu kursu. Po dwóch tygodniach ponowiono prośbę o wypełnienie ankiety. Wysłano formularz do 288 osób, odpowiedzi udzieliło 166 osób (zwrotność 57,6%). Formularz zawierał 13 pytań zamkniętych i jedno otwarte.

Na wykresach przedstawiono wyniki odnoszące się do 13 pytań zamkniętych.

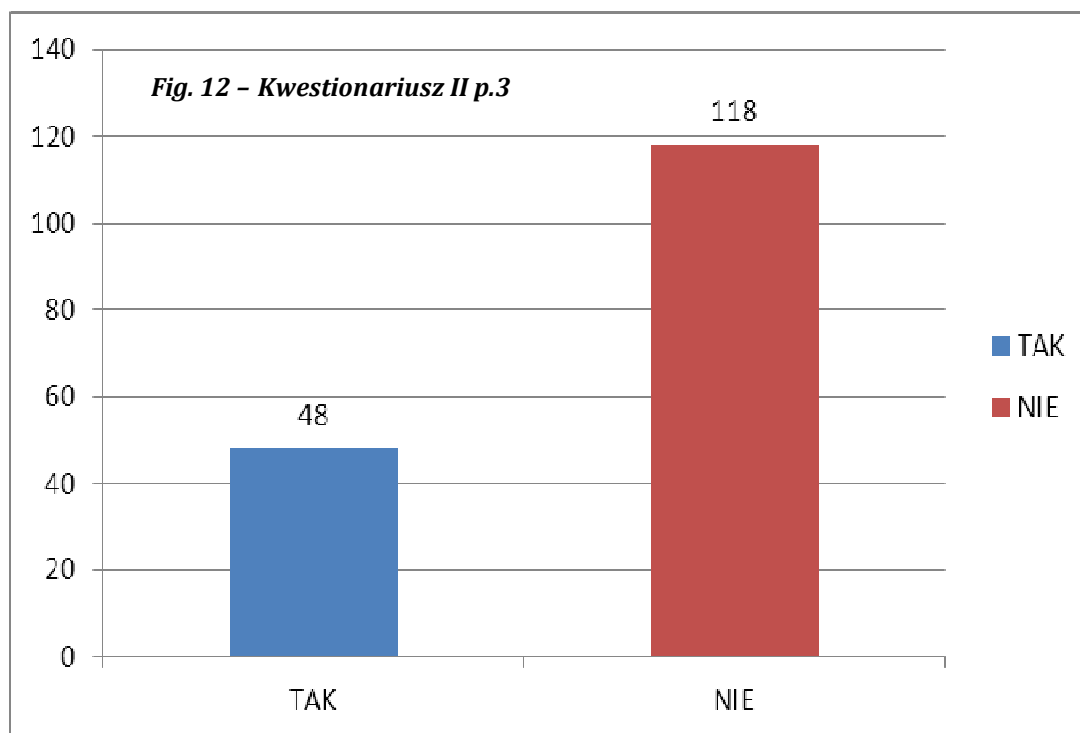
I - Czy w ostatnim miesiącu korzystał Pan/Pani z elektronicznych zasobów Biblioteki Medycznej z komputera spoza sieci CMUJ (komputer domowy)?

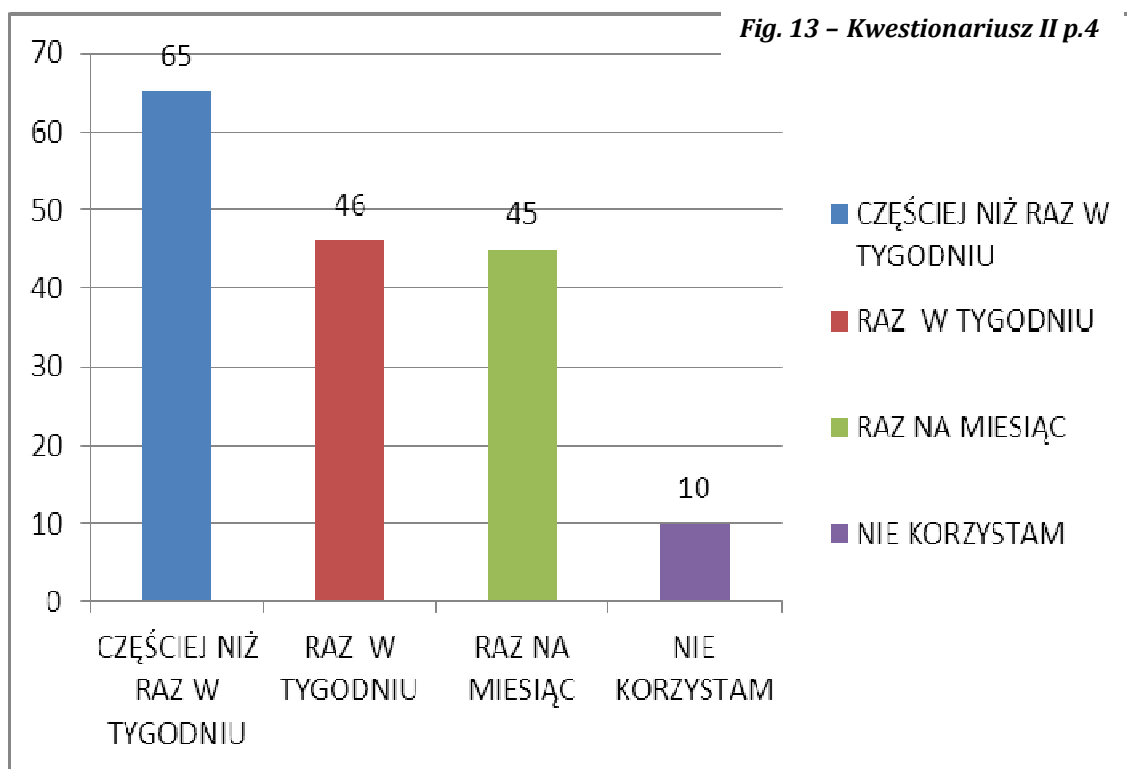
II - Jeśli tak, to które łącze Pan/Pani preferuje?

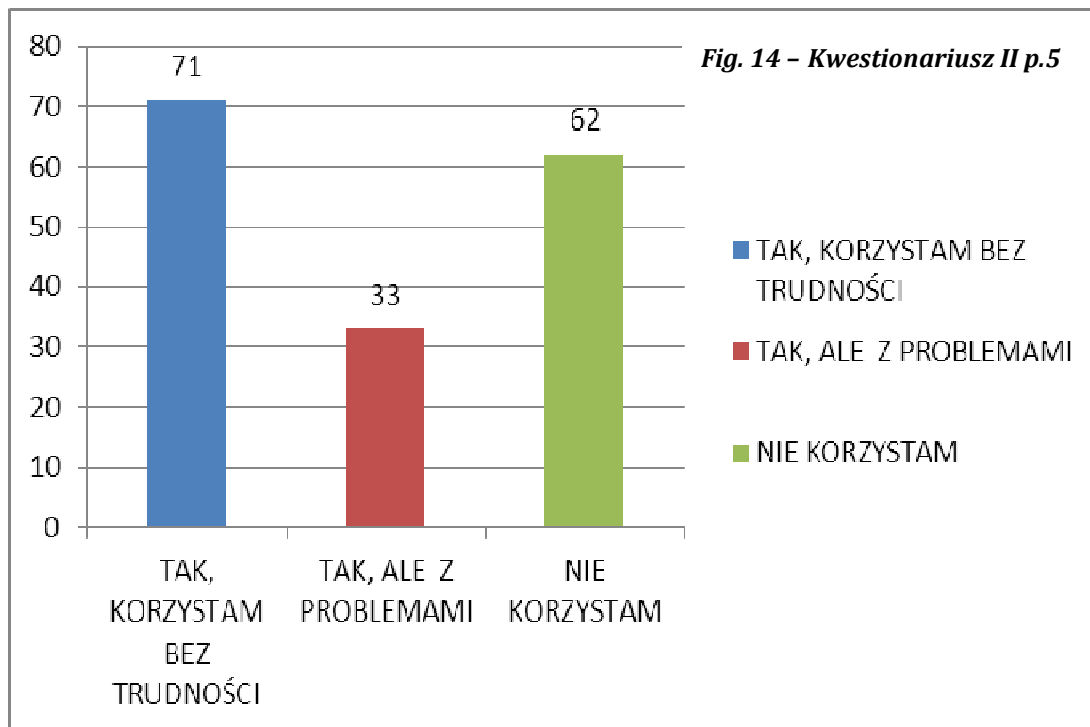
III - Czy od zakończenia kursu zamawiał Pan/Pani książkę(ew. czasopismo) z Biblioteki Medycznej za pośrednictwem katalogu elektronicznego?

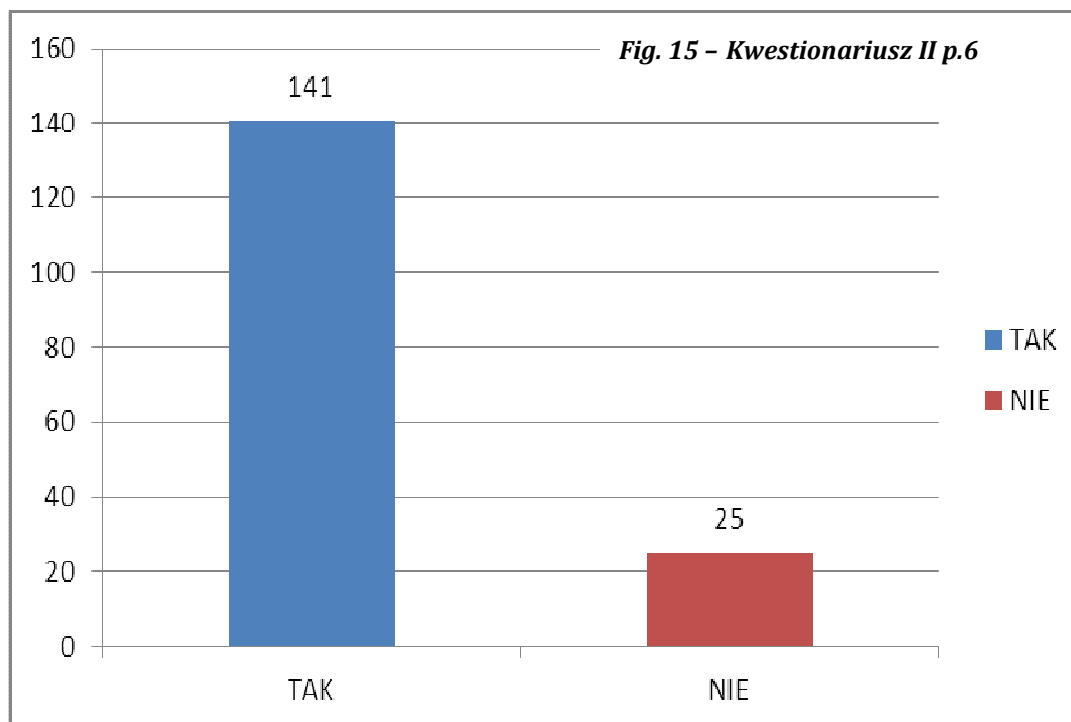
IV - Jak często korzysta Pan/Pani z baz danych dostępnych poprzez stronę Biblioteki Medycznej?

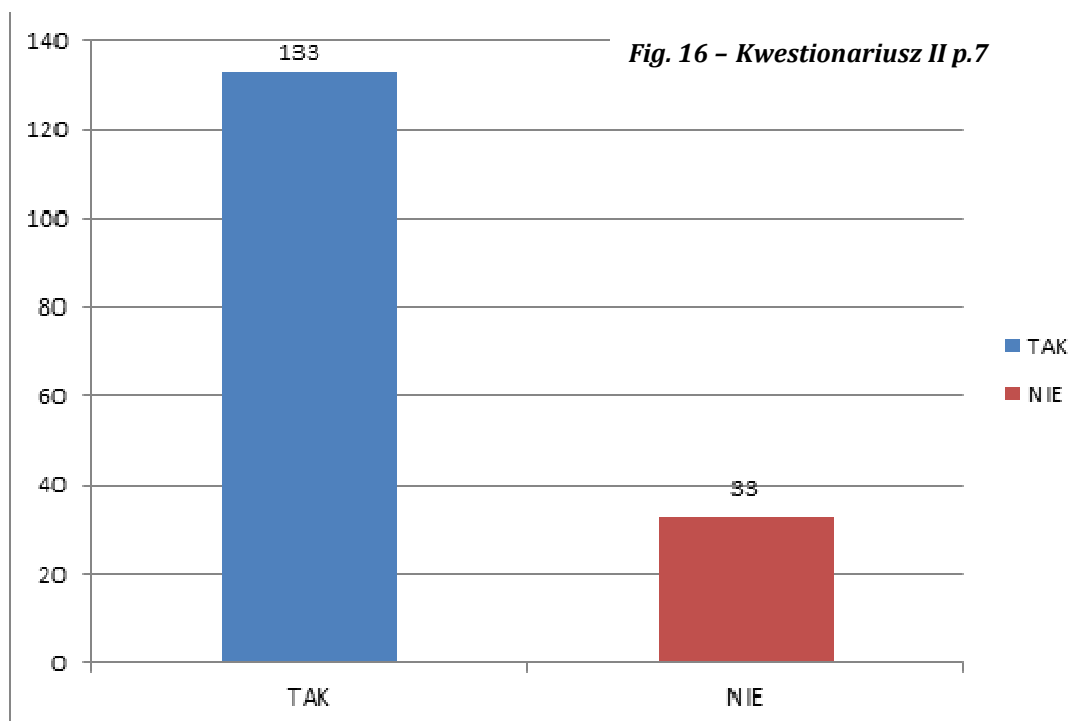
V- Czy korzysta Pan/Pani z narzędzia „Article Linker” z poziomu baz danych (wejście do pełnych tekstów artykułów)?

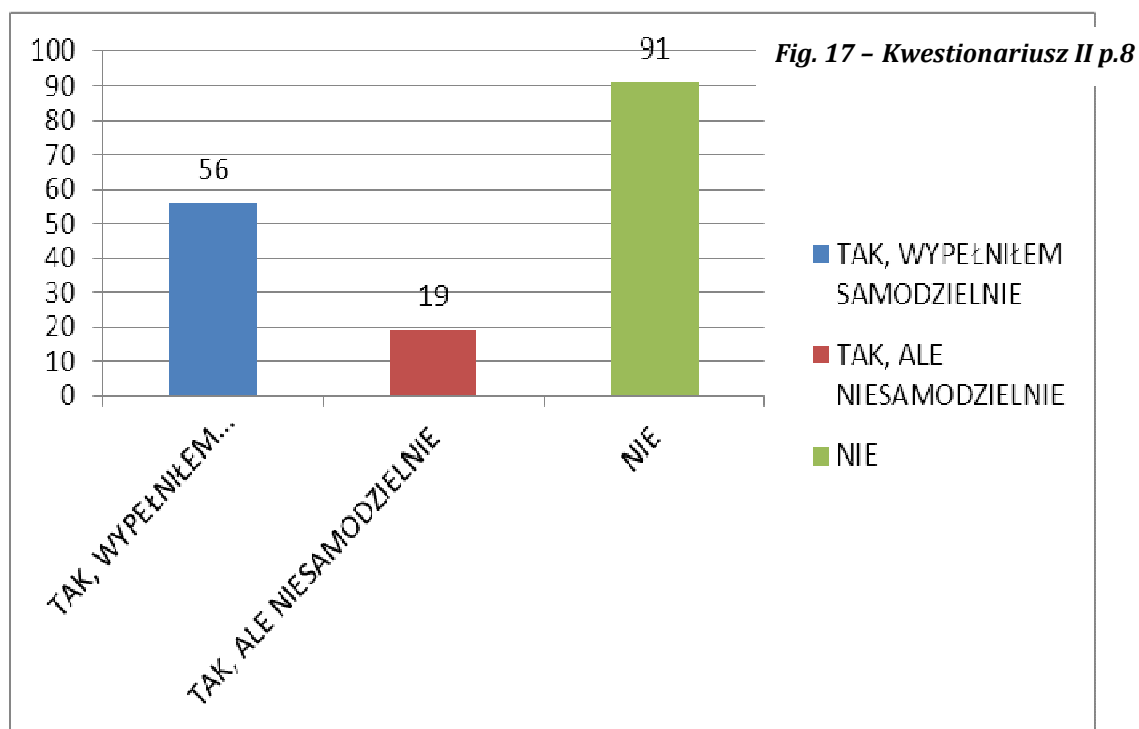
VI - Czy potrafi Pan/Pani wyszukać potrzebne publikacje z użyciem haseł MeSH?

VII - Czy potrafi Pan/Pani bez pomocy bibliotekarza wyszukać wartość Impact Factor dla konkretnego czasopisma ?

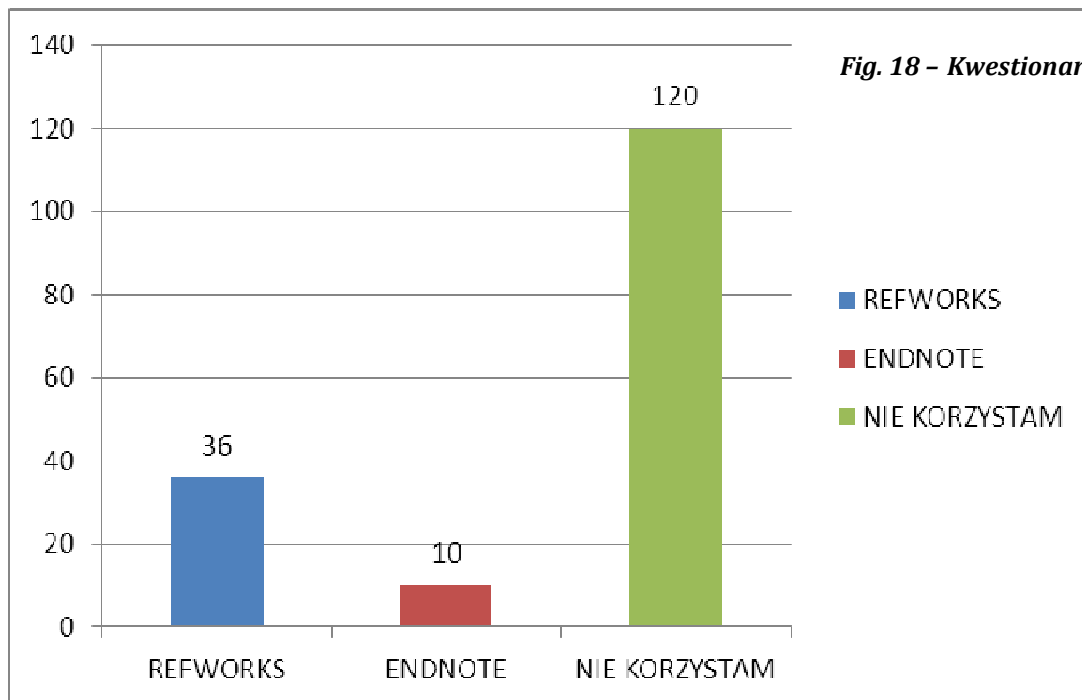

VIII - Czy od zakończenia kursu wypełnił Pan/Pani „Arkusz Samooceny pracownika UJ CM” lub inny dokument wymagający podania wartości wskaźników bibliometrycznych?

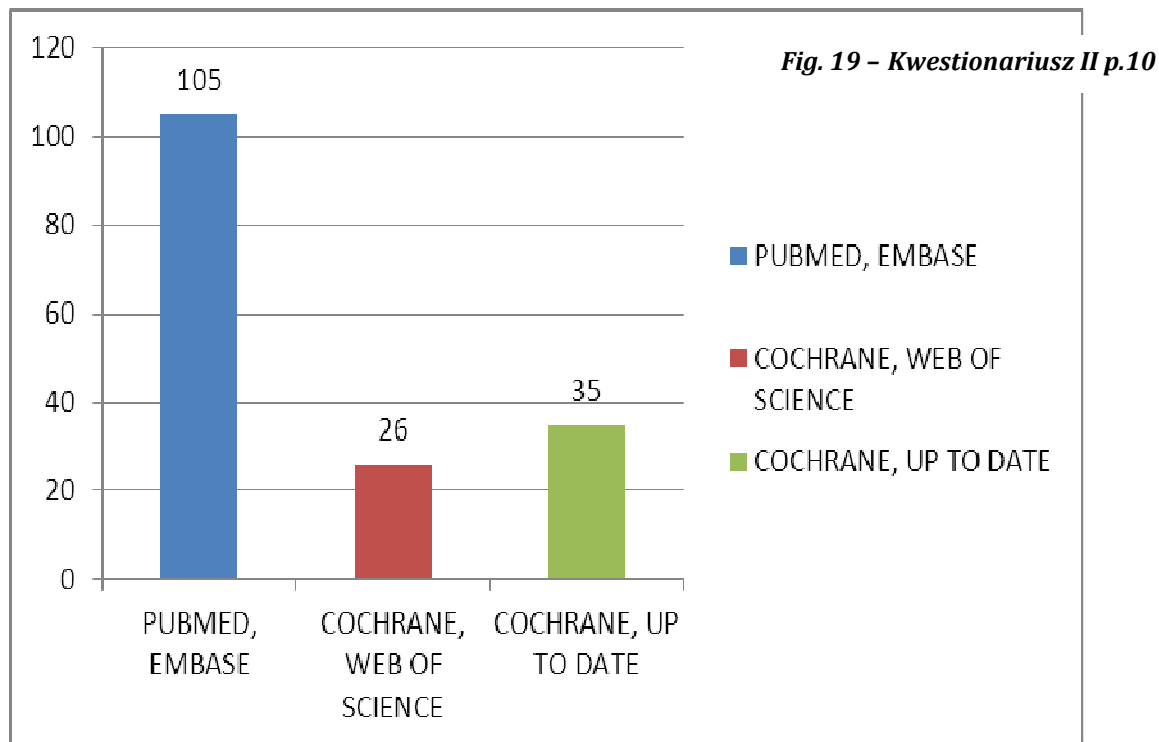

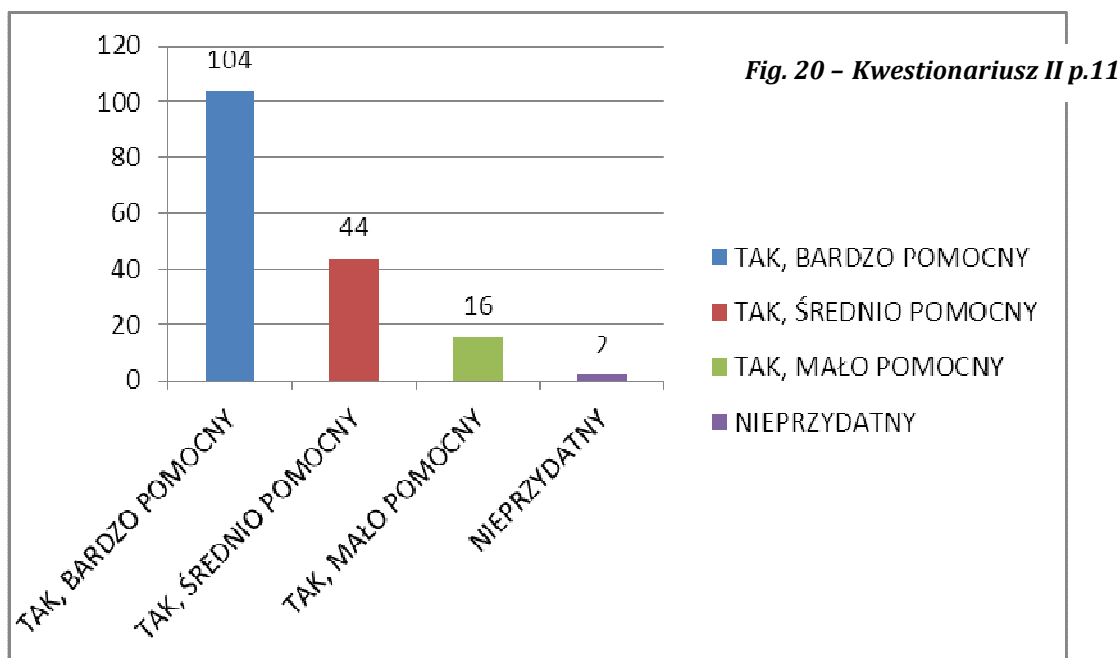
IX - Czy przy sporządzaniu bibliografii załącznikowej korzysta Pan/Pani z narzędzia:

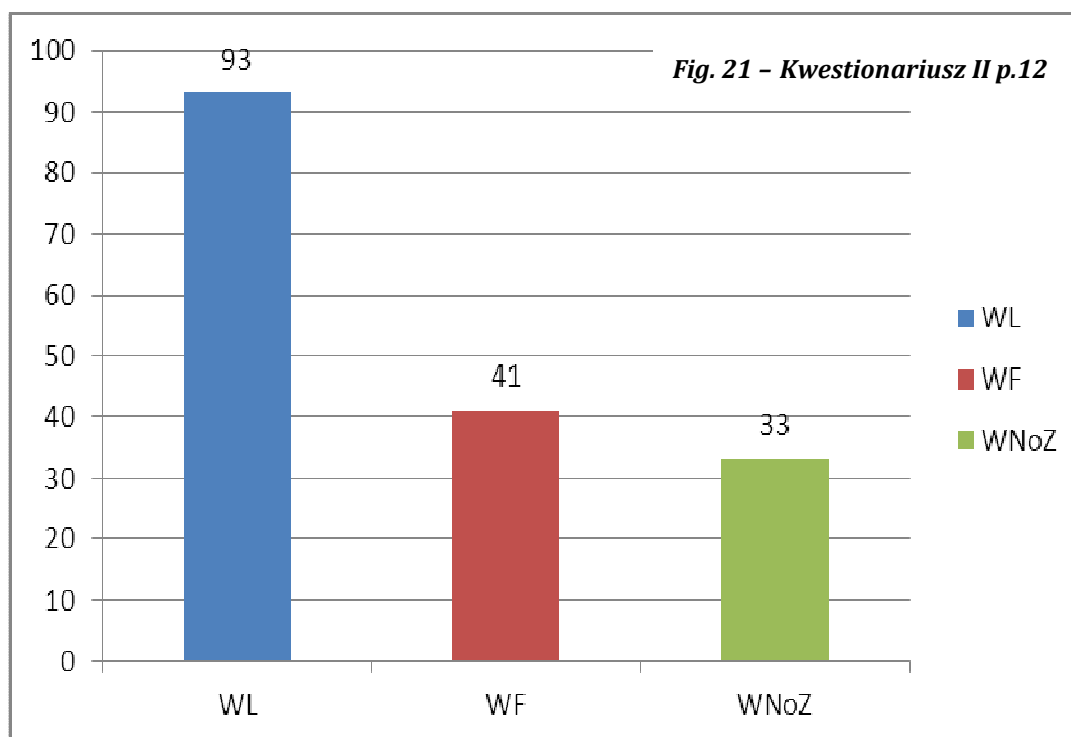
X - Proszę wskazać bazy danych z zakresu Evidence Based Medicine:

XI - Czy kurs Kompetencje i umiejętności informacyjne w ramach projektu „Pro Bono Collegii Medici Universitatis Jagiellonicae” uważa Pan/Pani za pomocny w działalności dydaktycznej?

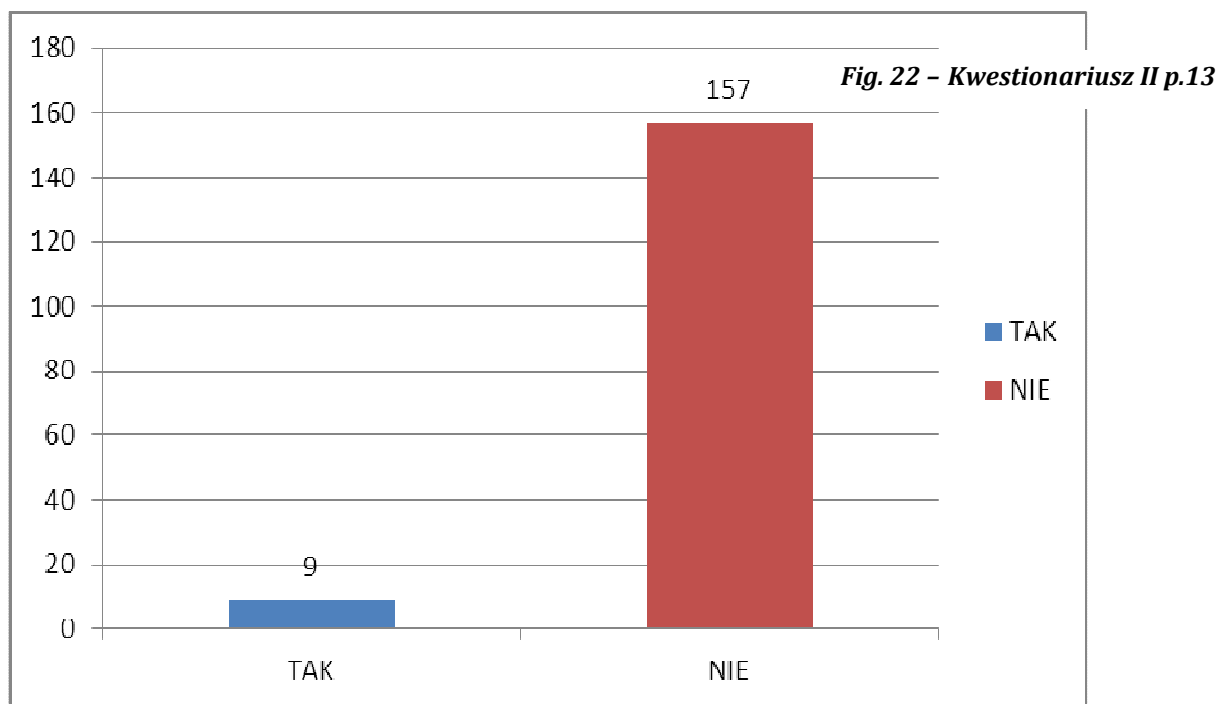

XII - Na którym wydziale UJ CM jest Pan/Pani zatrudniony (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

XIII - Czy po odbyciu szkolenia, a także z pewnej perspektywy czasowej ma Pan/Pani jakieś sugestie, uwagi lub propozycje co do świadczonych przez Bibliotekę usług za pośrednictwem portalu internetowego:

XIII. 1 - Uwagi uczestników

W ostatnim punkcie respondenci mieli możliwość dołączenia sugestii dotyczących usług świadczonych przez Bibliotekę za pośrednictwem portalu internetowego, zgłoszono 9 uwag. Znalazły się wśród nich także komentarze odnoszące się bezpośrednio do szkolenia:

1. strona www biblioteki wydają się być mało przejrzysta w zrozumieniu jakie informacje można u Państwa "załatwić" on-line.

Przydatne byłoby stworzenie przewodnika on-line dla studentów odnośnie wyszukiwania informacji naukowej w naukach medycznych - studenci (WNoz) nie posiadają żadnej wiedzy na temat tego jakie usługi są dostępne w Państwa Bibliotece drogą internetową.

2. czasem zdarzają się problemy z przeszukiwaniem baz danych z poziomu komputera zewnętrznego mimo zalogowania.

3. bardzo wygodną opcją byłaby możliwość prolongaty wypożyczonych książek poprzez konto elektroniczne.

4. taki rodzaj kursu powinien odbyć się na początku studiów magisterskich

5. więcej możliwości dostępu do pełnotekstowych wersji najnowszych artykułów

6. szkolenie mogłoby mieć część 3 po dłuższej przerwie. Podczas próby wykorzystania wszystkich nowych informacji podanych na szkoleniu często pojawiają się dodatkowe pytania. Kilka razy dzwoniłam później do biblioteki, co nie było dużym kłopotem, ale możliwość powtórnego spotkania w celu utrwalenia i rozwinięcia umiejętności było by wskazane.

7. Interfejs jest częstokroć bardzo mało intuicyjny. Konkretny przykład: chciałem przejrzeć pracę doktorską dr Moniki Piwowar z Zakładu Bioinformatyki. Kliknąłem pełnotekstową bazę prac doktorskich CM UJ, wpisałem jej imię i nazwisko, i system pokazał, że praca jest. Niestety na tym się skończyło: bezpośrednio pod okienkiem wyszukiwania wyświetla się skrót do RSS (po co???) a prowadząca do pracy doktorskiej mała ikonka jest zlokalizowana gdzieś na peryferiach ekranu zamiast np. wielkiego napisu na środku "Kliknij tutaj aby przeczytać/otworzyć". W dodatku po kliknięciu ikonki pojawia się okno z tytułem pracy, ale nie wyświetla się jej treść (!!!) - jest za to komunikat "Firefox nie może nawiązać połączenia z serwerem dl.cm-uj.krakow.pl:8443"... i to niezależnie od komputera z którego się łączę. Miałem też problem ze zlokalizowaniem kilku artykułów np. w jednym przypadku odnośnik z PubMeda pokazywał, że artykuł jest w Bibliotece, okazało się, że nie ma - nie ma zresztą całego rocznika (wygasła prenumerata, jeśli dobrze zrozumiałem).

8. Chciałabym prosić o zwrócenie większej uwagi na popularne w naukach chemicznych bazy danych (ze względu na częste wykonywanie przez studentów badań podstawowych syntetycznych)

9. możliwość korzystania z interaktywnych ćwiczeń odnośnie tworzenia i pogłębiania bibliografii załącznikowej, bo jest to bardzo istotne.

Wnioski

Choć zwrotność ankiety na tym poziomie nie pozwala na uogólnianie wniosków na całą grupę przeszkolonych osób, to jednak pozwoli sformułować konkluzje pomocne przy planowaniu kolejnych kursów i udoskonalaniu portalu Biblioteki Medycznej.

4 Wykorzystanie zasobów medycznej informacji naukowej

4.1 Rezultaty wykorzystania zasobów i usług na podstawie monitorowania portalu Biblioteki Medycznej

		2010	2011	2012	1.01.-11.09.2013
L.p.	Nazwa e-zasobu	liczba wejść			
Katalogi					
1.	Katalog komputerowy	14 786	22 721	27 642	16 400
2.	katalog kartkowy	899	841	592	398
3.	KARO	472	829	449	345
4.	NUKAT	512	836	635	499
5.	e-lokalizator	brak danych	2354	2946	1 733
Bazy bibliograficzne i bibliograficzno-faktograficzne					
1.	MEDLINE- PubMed	16 431	21 267	23 327	19 328
2.	MEDLINE- OVID	2059	2043	1541	961
3.	MEDLINE- EIFL	1539	1206	736	667
4.	MEDLINE -ISI		802	710	515
5.	Embase	2011	3216	3427	2350
6.	Scopus	2417	4164	5104	4136
7.	Web of Science	5312	7755	9060	7897
8.	Journa Citation Reports	1061	1707	1858	1267
9.	Esential Science Indicators		356	239	224
10.	Polska Bibliografia Lekarska	5147	6803	5838	4832
11.	Publikacje pracowników UJ CM	4264	5620	7875	6962
12.	Chemical Abstracts- SciFinder	670	1106	923	577
13.	Reaxys			496	379
14.	The Cochrane Library	1135	1668	1329	1057
15.	UpToDate		1532	1862	1350
16.	OECD Health Statistics	309	481	336	358
17.	Medical Evidence Matter	brak danych	561	379	348
18.	AGRO	brak danych	brak danych	335	321
19.	LEX	brak danych	649	585	356

		2010	2011	2012	1.01.-11.09.2013
Lp.	Nazwa e-zasobu	liczba wejść			
Pełnotekstowe bazy książek i czasopism					
1.	Access Medicine		2862	2378	1517
2.	Access Surgery		1657	905	679
3.	Medicine Complete		1232	783	608
4.	BMJ	brak danych	52	56	19
5.	Nature	brak danych	255	184	26
6.	ProQuest	brak danych	1207	583	441
7.	SAGE Premier			84	47
8.	ibuk		579	582	441
9.	Ebrary Academic Complete		937	831	722
10.	MyLibrary		504	320	303
11.	Pełnotekstowa Baza Prac Doktorskich UJ CM	1236	1573	1578	1280
12.	Cyfrowe Archiwum UJ	1254 (Prace doktorskie i magisterskie UJ)	1940 (Prace doktorskie i magisterskie UJ)	1919	746
13.	The Biomedical & Life Sciences Collections			202	267
14.	LEP			292	259
Inne zasoby informacyjne					
1.	Medtube				375
2.	Bazy OPI	434	579	548	481

UWAGI

- 1) Już w pierwszym roku prowadzenia zajęć „Kompetencje i umiejętności informacyjne” w ramach projektu *ProBono* można zauważyć bardzo wysoki wzrost wykorzystania prezentowanego w trakcie szkolenia Komputerowego Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ oraz narzędzia e-lokalizator. Z dodatkowo prowadzonego ankietowania uczestników kursu wynika jednak, że ponad 70 % respondentów, którzy odpowiedzieli na pytania kwestionariusza, nie wskazało, aby od zakończenia kursu zamawiali potrzebne im materiały biblioteczne za pośrednictwem katalogu elektronicznego [->fig.12]. Można więc przypuszczać, że zainteresowanie tymi usługami jest popularniejsze raczej wśród studentów, którzy zamawiają podręczniki w trybie zdalnych wypożyczeń (z możliwością prolongaty), dzięki czemu obserwujemy od kilku lat wzrost wskaźników użytkowania zasobów bibliotecznych. Wzrost korzystania z narzędzia e-lokalizatora istotnie wiąże się z przeszukiwaniem baz danych i potrzebą dotarcia do pełnych

tekstów artykułów i w tym obszarze ponad 42% respondentów przyznaje, iż systematycznie korzysta z ułatwień które proponuje Biblioteka Medyczna poprzez swój portal [->fig.14].

- 2) Jak wskazuje statystyka wykorzystania bazy Pubmed moduł szkolenia *Pubmed znany i nieznan* – *zaawansowane wyszukiwanie w największej medycznej bazie danych* spowodował wzrost zainteresowania bazą i traktowania jej jako podstawowego źródła informacji medycznej. Pozostałe bazy Medline oferowane z platform innych znanych producentów baz danych takich jak np. OVID czy EBSCO utraciły prawie połowę dotychczasowych użytkowników. W tym miejscu warto nadmienić, że wiele bibliotek medycznych na świecie w swoich ofertach najczęściej proponuje swoim użytkownikom podobny typ szkolenia, a ankietowani uczestnicy naszych kursów (76,5%) wskazali, iż dla rozwoju ich pracy naukowo-dydaktycznej - *funkcje i zasoby bazy Pubmed* - są najważniejszym modułem wśród omawianych na kursie zagadnień [->fig.4].
- 3) Znacznie zwiększyło się wykorzystanie baz danych, z których użytkownicy pobierają dane o wskaźnikach bibliometrycznych. Niewątpliwie wzrost zapotrzebowania na tego typu dane zagwarantował aktywny udział uczestników szkolenia w praktycznych ćwiczeniach z wyszukiwania i pobierania danych z baz: *Web of Science, Journal Citation Index* oraz *Scopus*. Zdecydowana większość respondentów kwestionariusza wysyłanego w 5 miesięcy po zakończonym kursie odpowiedziało pozytywnie na pytanie: *czy potrafi Pan/Pani bez pomocy bibliotekarza wyszukać wartość Impact Factor dla konkretnego czasopisma ?* W kolejnym zadanym pytaniu: *czy od zakończenia kursu wypełnił Pan/Pani „Arkusze Samooceny pracownika UJ CM” lub inny dokument wymagający podania wartości wskaźników bibliometrycznych?* – już jedynie tylko ok. 34% respondentów odpowiedziało, że wypełnia te dokumenty samodzielnie [->fig.16 i fig.17]. Ponadto - przy rankingowaniu poszczególnych modułów do miana najważniejszego zagadnienia podczas prowadzonych kursów - okazało się, że *wskaźniki oceny bibliometrycznej* uplasowały się na 5-tej pozycji wśród 8-miu możliwych [->fig.4], a przy typowaniu zajęć, które wniosły najwięcej nowych informacji w wiedzę uczestników szkoleń – na miejscu czwartym. [->fig.6].

Można przypuszczać, że choć zapotrzebowanie na tę wiedzę niewątpliwie wzrasta, jednak samo wykonywanie analizy bibliometrycznej dorobku publikacyjnego - z uwagi na czasochłonność wkładanej w to pracy – pozostawia się w rękach bibliotekarzy odpowiedzialnych za wiarygodność i rzetelność tego serwisu w uczelni.

- 4) Ciekawie przedstawiają się również wyniki korzystania z baz danych z zakresu Evidence Based Medicine. Zwraca naszą uwagę fakt, iż bazy takie jak *The Cochrane Library* czy *Up-to-date* cieszą się bezwzględnie mniejszą popularnością niż bazy typowo bibliograficzne jakimi są *Pubmed* i *Embase*. Choć zjawisko to jest w pełni uzasadnione (większe jest zapotrzebowanie na zdobycie wiedzy o publikacjach w danej dziedzinie, niż przeszukiwanie pod kątem systematycznych przeglądów literaturowych i sprawdzonych wyników randomizowanych badań), ale zastanowienie budzi raczej proporcja ich wykorzystania w stosunku do bazy *Pubmed* (to jedynie 8% wskaźnik). W zestawieniu wyników dodatkowego kwestionariusza ewaluacyjnego odnotowujemy również, iż blisko 79% respondentów nie potrafi prawidłowo wskazać bazy z zakresu EBM [->fig.19], co - naszym zdaniem - nie tyle świadczy o nieskuteczności prowadzonych przez nas zajęć, ale przede wszystkim o tym, że kursy kształcące umiejętności informacyjne powinny być wpisane w procesy dydaktyczne wcześniej, a nie dopiero podczas studiów III stopnia.
- 5) W przypadku baz danych takich jak *Medicine Complete*, *Access Medicine* czy *Access Surgery* statystyka nie odnotowuje specjalnego wzrostu. Przypuszczalnie spowodowane jest to ograniczeniem czasowym szkolenia do 10 godzin, które nie pozwoliło na zaprezentowanie wszystkich dostępnych zasobów. Uczestnicy szkolenia otrzymali tylko krótką informację o wskazanych bazach wraz z zachętą do korzystania z nich.

4.2. Analiza wykorzystania usług poprzez zintegrowany system biblioteczny Virtua

Prezentowana poniżej analiza uzupełnia obraz wykorzystania funkcji katalogu bibliotecznego szczegółowiej niż li tylko na podstawie rezultatów uzyskanych podczas monitorowania oglądalności portalu. Tutaj mogliśmy bardziej spersonalizować nasze badanie i uzyskać dodatkową informację, która może stanowić impuls do lepszej promocji usług świadczonych przez Bibliotekę na rzecz swoich użytkowników. Wzięto pod uwagę całkowitą grupę przeszkolonych uczestników tj. 288 osób, które z punktu widzenia celowości prowadzonych

kursów powinny być najbardziej skłonne do zacieśnienia praktycznych więzów swojej współpracy z biblioteką.

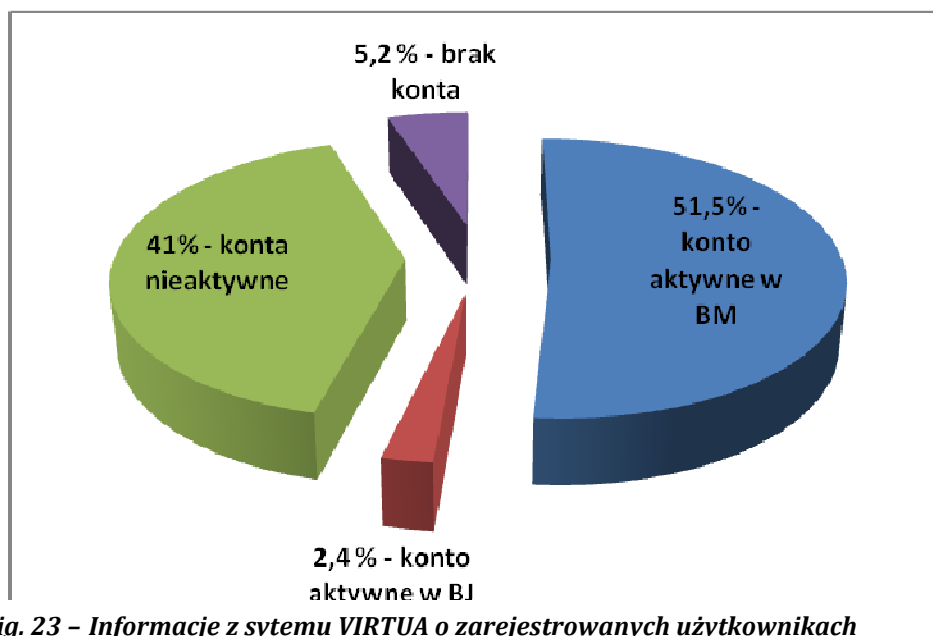

Fig. 23 – Informacje z systemu VIRTUA o zarejestrowanych użytkownikach

Jak wynika z powyższego obrazu z 288 aż 155 osób posiada do dziś aktywne konta biblioteczne. Tylko 15 osób nie zdecydowało się na założenie konta co stanowi jedynie 5,2% ogółu beneficjentów. Z kolei 118 osób przeszkolonych w latach 2011-2012 nie dokonało ponownej aktualizacji konta co może sugerować, iż kadra dydaktyczna najczęściej aktywuje swoje konta w momencie pojawienia się nagłej potrzeby skorzystania z zasobów poprzez wypożyczenia, SDDE lub usługi międzybiblioteczne. Być może nie posiada ona wyrobionego przyzwyczajenia do pełnego korzystania z biblioteki (fizycznie budynek BM dzieli dystans ok. 12-20 km od głównych obiektów, w których prowadzona jest dydaktyka na Wydziale Lekarskim, a większość przeszkolonych beneficjentów to były osoby pracujące na tymże Wydziale). Bardziej jednak jest prawdopodobne, że to oferta Biblioteki prezentowana poprzez portal internetowy jest za mało czytelna i nie dość spopularyzowana. Sytuacja ta ulega dynamicznym zmianom ponieważ biblioteka podejmuje różnorodne działania promocyjne.

4.3 Wykorzystanie usług systemu SDDE (skanowanie artykułów i dostarczanie drogą elektroniczną)

Na 288 uczestników szkolenia jedynie 77 jest zarejestrowanych w systemie SDDE co stanowi 26,7% . Trudno ustalić jednoznacznie czy tak mały odsetek zarejestrowanych kursantów jest wynikiem niepozornego zareklamowania usługi czy też obecny użytkownik bardziej zorientowany jest już na gotowe (pełnotekstowe) źródła elektroniczne. Za tym ostatnim

przemawiałby fakt zwiększonego zainteresowania czasopismami elektronicznymi w latach trwania szkolenia. Ponadto ten wynik obciążony jest również faktem, że z tych 77 zarejestrowanych użytkowników aż 28 osób nie aktywowało ponownie konta.

4.4. Informacje dotyczące wykorzystania baz Embase, Cochrane, UpToDate

Embase

W 2010 roku, przed rozpoczęciem szkoleń ProBono, liczba wejść przez stronę www Biblioteki Medycznej wynosiła 2.011, natomiast ogólna liczba sesji wg danych od dostawcy wyniosła 2.340. Liczba przeprowadzonych wyszukiwań wynosiła 21.763.

W 2011 roku (pierwszy rok szkoleń) liczba wejść przez stronę biblioteki zwiększyła się do 3.216, ogólna liczba sesji wyniosła 3.880. Przeprowadzono 31.737 wyszukiwań.

W 2012 roku odnotowano kolejny wzrost liczby sesji przez stronę biblioteki, wyniosła ona 3.427, liczba wejść ogółem wzrosła do 5.381. Liczba wyszukiwań wynosiła 46.424.

Do września 2013 liczba sesji przez stronę biblioteki wyniosła 2.350, wg prognozy statystycznej liczba ta może zwiększyć się do ok. 3.700.

Powyższe dane wskazują, iż przeprowadzone szkolenia doprowadziły do wzrostu zainteresowania wśród użytkowników bazą *Embase*.

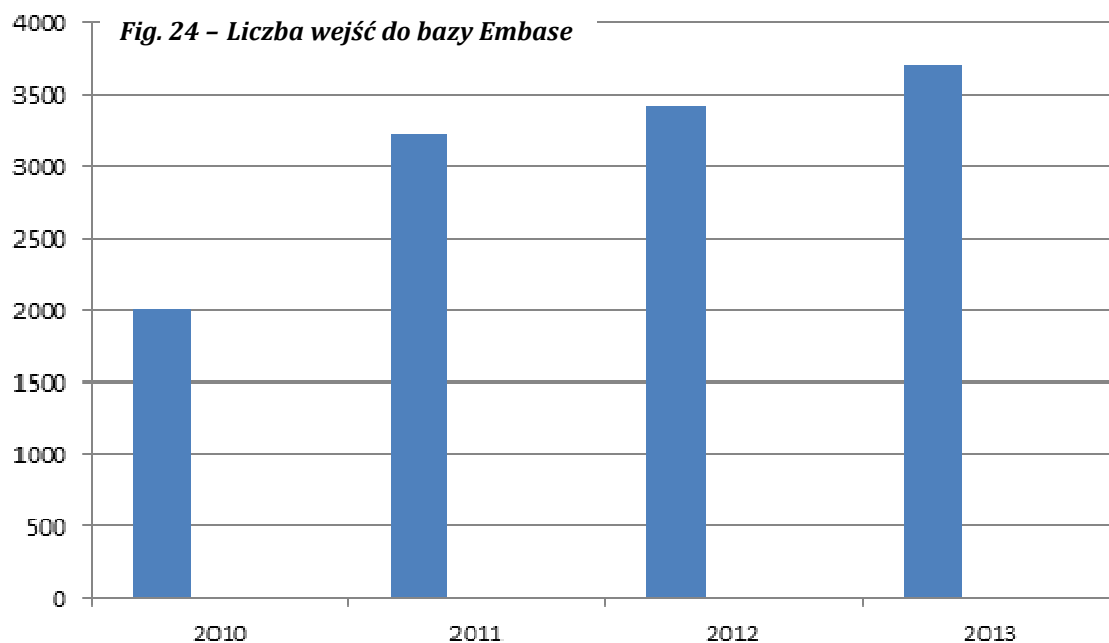
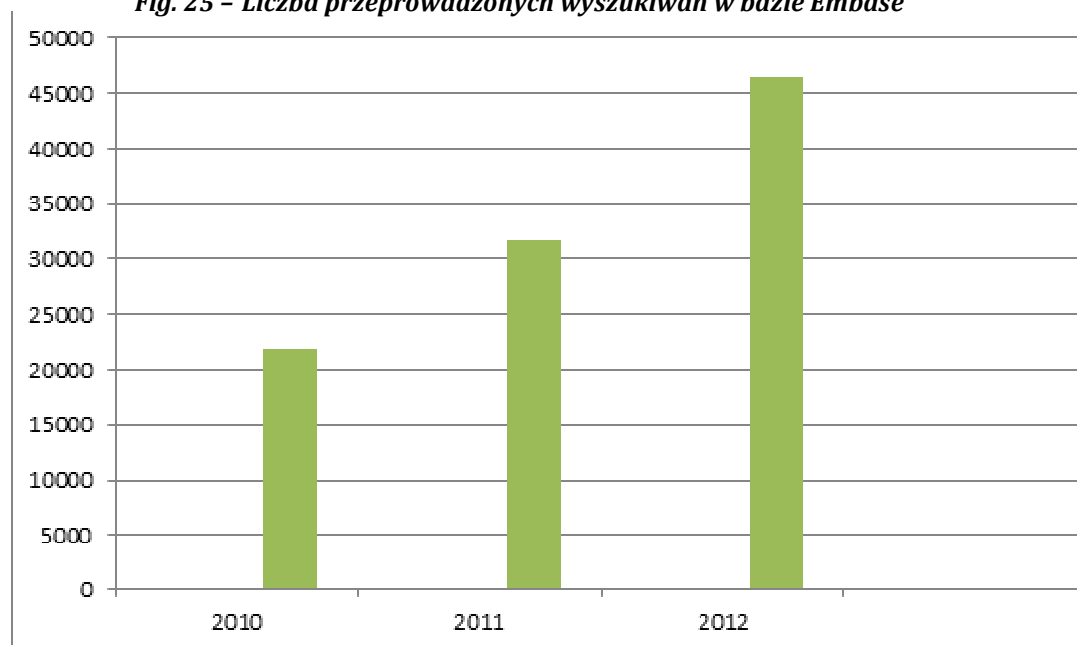

Fig. 25 - Liczba przeprowadzonych wyszukiwań w bazie Embase

UpToDate

W 2011 roku liczba sesji wynosiła 1.532, liczba otwartych dokumentów wyniosła 7.655 (średnio 637 na miesiąc).

W kolejnym roku trwania szkolenia (2012) - liczba sesji zwiększyła się do 1.862, otwarto 16.093 dokumentów (średnio 1.788 na miesiąc).

Do września 2013 roku liczba sesji wynosiła 1.350, liczba otwartych tekstów 14.325 (średnio 2.388 na miesiąc). Prognoza statystyczna na 2013 rok zakłada wzrost liczby sesji do ok.2.000, liczba otwartych tekstów może wzrosnąć do ok. 28.500 (średnio 2.387 na miesiąc).

Odnotowano nieznaczny wzrost zainteresowania bazą *UpToDate* wśród użytkowników.

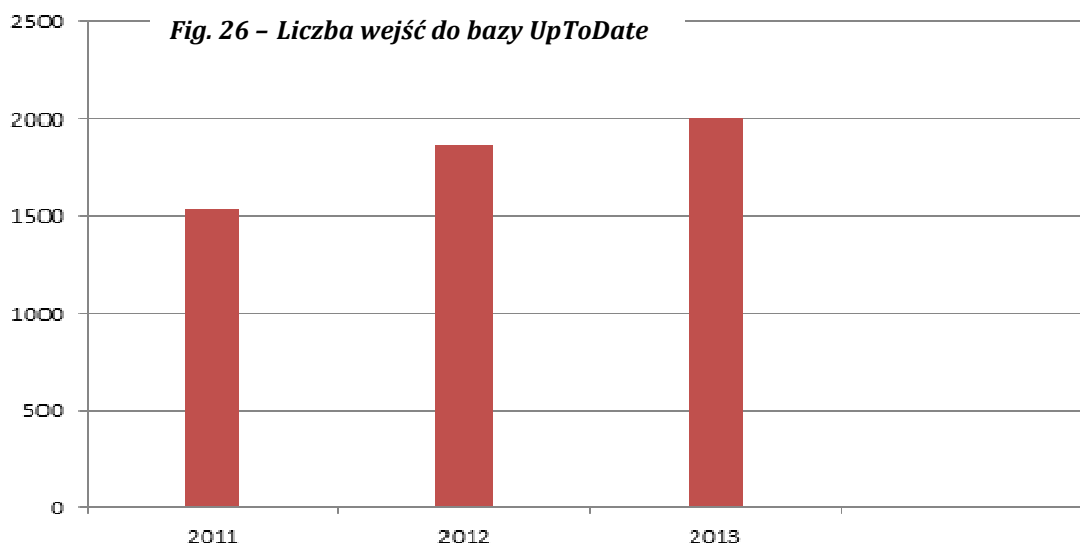
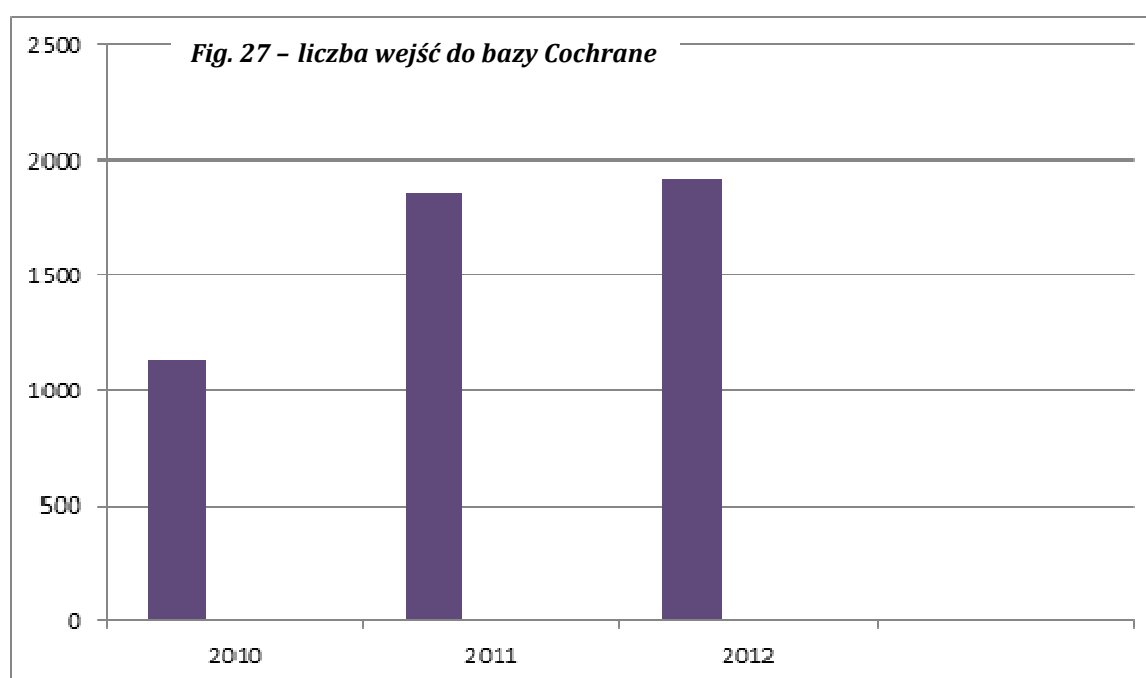

Fig. 26 - Liczba wejść do bazy UpToDate

Cochrane

Przed rozpoczęciem szkoleń, w 2010 roku, liczba wejść przez stronę biblioteki wynosiła 1.135. Według danych otrzymanych bezpośrednio od Wydawcy już w 2011 roku liczba sesji wynosiła 1.855, liczba otwartych dokumentów to 3.713 (średnio 309 raportów EBM na miesiąc). W kolejnym roku trwania szkolenia (2012 r.) - liczba sesji nieznacznie zwiększyła się do poziomu 1.920, otwarto 3683 dokumenty (średnio 307 raportów EBM na miesiąc). Do września 2013 roku liczba sesji wynosiła 1.188, liczba otwartych tekstów 1915 (średnio ok.213 raportów EBM miesięcznie).

Powyższe informacje dotyczące użytkowania *Embase* (bibliograficznej bazy danych innej niż królujący w naszym rankingu *Pubmed*) oraz baz faktograficznych z zakresu *Evidence Based Medicine* utwierdzają nas w przekonaniu, że warsztaty z wyszukiwania w tych właśnie bazach mogą być kursantom bardzo przydatne. Warunkiem do ich pełniejszego odkrycia i lepszego wykorzystania jest świadomość różnic, które występują pomiędzy produktami naukowej informacji medycznej i wiedza o tym, że przeszukując metodologicznie te różne zasoby pod kątem własnych zainteresowań otrzymamy pełniejszy zestaw źródeł istotnych dla pracy badawczej. Wyrabianie tej świadomości u Beneficjentów naszych szkoleń było celowe bowiem zrozumienie komplementarności zasobów informacyjnych przenosi się dalej tj. już na procesy dydaktyczne.

4.5 Analiza wykorzystania usług systemu Refworks

System do zarządzania referencjami bibliograficznymi *Refworks* - po przeprowadzonych szkoleniach - wydawał się cieszyć bardzo dużym powodzeniem. Większość beneficjentów deklarowało aktywne korzystanie online z tej usługi. Już sam fakt, że 241 użytkowników otworzyło swoje konta w systemie świadczy o istniejącym zainteresowaniu tą bazą.

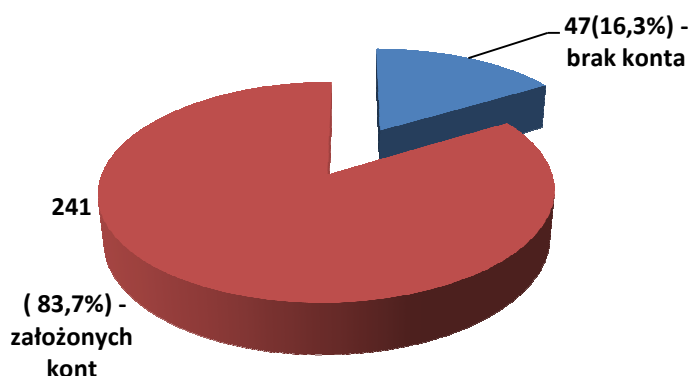

Fig. 28 – Informacje z sytemu Refworks o zarejestrowanych użytkownikach

Brak rejestracji kont w systemie można tłumaczyć tym, że część szkoleń przeprowadzanych w Oddziale Informacji Naukowej BM nie dawała komfortu samodzielnego założenia konta wszystkim kursantom (niekiedy z uwagi na dość przeładowany nowymi zagadnieniami moduł 2 lub nawet 3 osoby chciały pracowały razem przy jednym stanowisku komputerowym). Ponadto - przy zakładaniu konta niektórzy kursanci podawali wymyślone loginy i prywatne e-maile, co nie pozwalało połączyć ich z listą uczestników kursu. Część kursantek mogła też zmienić nazwisko (kursy trwały od 2011 r.).

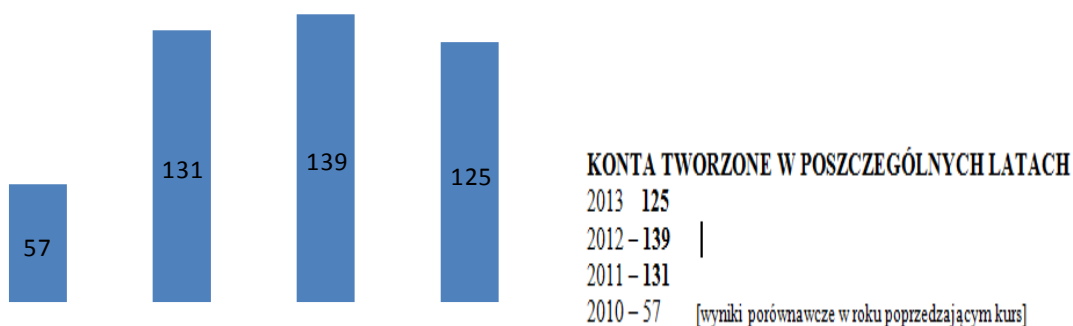

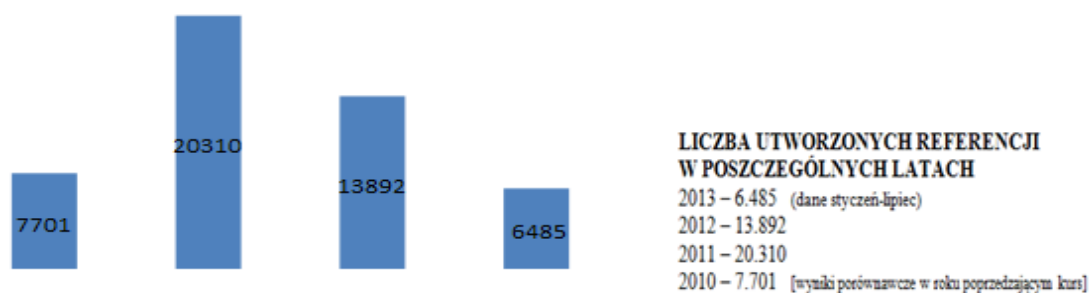
Fig. 25 – Informacje z sytemu Refworks o zarejestrowanych użytkownikach c.d.

W roku rozpoczęcia kursu (2011 r.) przeszkolonych zostało 113 osób. Podobna ilość, bo 112 osób uczestniczyło w kursie w 2012 roku i 63 w roku 2013. W tym przedziale czasowym założono 395 kont. Z tej ilości udało się odnaleźć aż 247 kont założonych przez kursantów co stanowi przeszło 62% wszystkich założonych kont.

Niestety podczas prowadzonych zajęć dość słyszalny był głos pewnego zawodu, iż moduł związany z wykorzystaniem narzędzi typu *Refworks* obejmuje zbyt krótki czas szkolenia w stosunku do przedstawionego materiału. Podobne uwagi pojawiają się również w odpowiedziach na pytania otwarte obu kwestionariuszy. To może być przyczyną, że z pewnością 7 osób po założeniu konta nie logowało się już do tego systemu. Potwierdzenie tej tendencji znajdujemy również w odpowiedziach beneficjentów kursu na pytanie: *Czy przy sporządzaniu bibliografii załącznikowej korzysta Pan/Pani z narzędzia Refworks lub Endnote?* Spośród 166 osób, które odpowiedziały na to pytanie w dodatkowym kwestionariuszu, aż 72% przyznało, iż nie korzysta z tych narzędzi [->fig.18]. Z obserwacji szkoleniowych oraz indywidualnych konsultacji poszkoleniowych można wyciągnąć wniosek, że część użytkowników mimo bardzo pozytywnej opinii o możliwościach systemu *Refworks* (w rankingu najważniejszych zagadnień ten moduł trafił na drugą pozycję !!!) nie radziła sobie z tym narzędziem ze względu na brak wprawy w komplementarnym przeszukiwaniu baz danych. Użytkowanie tego narzędzia wymaga pewnej biegłości i zawiera w sobie esencję wszystkich umiejętności, których nabycie miało być rezultatem innych modułów szkoleniowych.

Pomimo przedstawionych trudności należy również zwrócić uwagę na to, że część z przeszkolonych przez nas osób bez większych kłopotów korzystała w pełni ze swoich kont założonych w systemie *Refworks*. Poniższe dane, podając liczbę utworzonych referencji, w pewnym sensie obrazują sposób wykorzystania baz:

Przyjmując, że w roku 2011 było 131 kont, to na jedno konto przypada 155 referencji. Nie jest to ilość imponująca, ale pamiętajmy, że wszystko wymaga czasu i wprawy. W 2012 r. ten przelicznik wynosi ok. 100, a w 2013 wynosi tylko 52. Statystyka roku 2013 obejmuje okres od stycznia do lipca i nie może być porównywalna w stosunku do lat poprzednich.

Innym wykładnikiem wykorzystania założonych kont jest częstotliwość logowań. Dane te przedstawiają się następująco :

- Na 7 kontach nie odnotowano żadnej aktywności
- Na 222 kontach odnotowano do 30 logowań
- Na 4 kontach odnotowano do 50 logowań
- Na 8 kontach liczba ta przekraczała 50

5. Konkluzje i wnioski na przyszłość

Przedstawione wyniki ankiet ewaluacyjnych oraz rezultaty monitoringu wykorzystania zasobów medycznej informacji naukowej wskazują na potrzebę rozwijania oferty szkoleniowej przez bibliotekarzy medycznych na rzecz środowiska akademickiego naszej uczelni. Wiele konkluzji związanych z wynikami statystycznymi, częściowo uogólnianych na podstawie naszej wiedzy i obserwacji, zostało wyrażonych w poszczególnych rozdziałach tego raportu. Wiele też cennych, często bardzo trafnych, uwag znajdujemy również w odpowiedziach Beneficjentów, które są zestawione przy pytaniach otwartych kwestionariuszy. W tym miejscu warto więc pokusić się próbę jednoznacznej oceny efektywności kursu dla kadry dydaktycznej pt.: „KOMPETENCJE I UMIEJĘTNOŚCI INFORMACYJNE” w ramach projektu „*Pro bono Collegii Medici Universitatis Jagiellonicae*” z punktu widzenia zaangażowanych w realizację tego zadania bibliotekarzy medycznych. Naszym zdaniem wypada ona na ocenę dobrą, gdyż zważywszy na wszystkie ujawnione w raporcie wyniki badań potrzebna jest obiektywizacja zagadnień i zrównoważona refleksja na przyszłość.

Po pierwsze program kursu posiadał odpowiednią logikę, samo szkolenie miało przebiegać kompleksowo, miało być rozłożone proporcjonalnie w czasie a wiedza oraz „*apetyt*” na posiadanie nowych umiejętności wśród beneficjentów naszego kursu wrastać stopniowo. Wydaje się, że aby móc praktycznie - poprzez warsztatową formę - uczyć umiejętności informacyjnych trzeba tę edukację rozłożyć w latach.

Po drugie – patrząc z pewnej perspektywy na organizację kursu w projektowych ramach, a także wyciągając wnioski z przeprowadzonej oceny - należy zwrócić uwagę na fakt, iż w wyniku prowadzonej podczas 3-trzech lat rekrutacji (opartej na trybie rejestracji elektronicznej) - grupy uczestników kursów nie były jednorodne. Często na tę samą edycję kursu zgłaszali się lekarze, farmaceuci, pracownicy dydaktyczni Wydziału Nauk o Zdrowiu, co uniemożliwiło prowadzącym ściślejsze dopasowanie tematyki i zestawów ćwiczeń do profilu uczestników. Podobnie można powiedzieć o nierównym poziomie umiejętności osób zgłaszających się na ten sam kurs. Planując następne szkolenia i przedkładając zainteresowanym ofertę - konieczne będzie zaopatrzenie opisu kursu w dodatkową informację kierującą ich na poziom początkowy lub zaawansowany.

Po trzecie - niezależnie od pozytywnych wyników pierwszej ankiety ewaluacyjnej - zespół realizujący zadanie w ramach projektu *Pro Bono* niejednokrotnie napotykał na pewne trudności przy rekrutacji uczestników. Obserwowaliśmy dość duże zainteresowanie prezentowaną przez nas tematyką, wiele osób osobiście, ustnie lub za pośrednictwem poczty deklarowało chęć uczestnictwa, natomiast na krótko przed planowanym terminem szkolenia potencjalni uczestnicy wycofywali się, najczęściej z powodu braku czasu potrzebnego na udział w szkoleniu. Mając więc na względzie wszystkie zgłoszone opinie i uwagi oraz wyniki analizy efektywności prowadzonych szkoleń Biblioteka Medyczna UJ CM w najbliższych latach będzie podejmować różne inicjatywy, poszerzać ofertę edukacyjną i intensyfikować działania promocyjne na rzecz silniejszej współpracy bibliotekarzy medycznych z użytkownikami informacji naukowej dla dobra środowiska akademickiego oraz rozwoju naszej uczelni.

Wśród działań, które podjęliśmy jeszcze w trakcie realizacji projektu lub do których się przyczyniamy należy wymienić:

1. Wdrożenie platformy e-learningowej *Moodle*, jako portalu edukacyjnego biblioteki, tym samym uruchomienie cyklu szkoleń online dla naszych użytkowników. Na początek planujemy opracowanie szkolenia przysposobienia bibliotecznego. Kurs będzie zawierał podstawowe informacje przydatne dla użytkowników całego systemu bibliotecznego Collegium Medicum. Szkolenie umożliwi zapoznanie się z podstawową terminologią stosowaną w katalogu online oraz objaśni procedury biblioteczne niezbędne do zapisania się i korzystania z bibliotek. Szkolenie zakończy się testem sprawdzającym nabyte wiadomości.

Materiał wymaga jeszcze pewnych korekt w związku z zaplanowaną na początek grudnia tego roku nową odsłoną portalu internetowego Biblioteki. Szkolenie to powinno być obowiązkowo zaliczane przez studentów pierwszego roku wszystkich kierunków UJ CM w okresie inicjującym podjęcie praktycznej nauki na studiach i po rejestracji w systemie USOS począwszy od roku akademickiego 2014/2015.

2. Wykorzystując platformę e-learningową będziemy starali się stworzyć ramy repozytorium materiałów (prezentacji) użytkowanych przez nas podczas prowadzonego cyklu szkoleń: „KOMPETENCJE I UMIEJĘTNOŚCI INFORMACYJNE”. Takie rozwiązanie dałoby możliwość powtórnego przerobienia poznanego materiału - w dogodnym dla użytkownika czasie.

3. Począwszy od nowego roku kalendarzowego lepiej wyeksponowana i opisana zostanie oferta szkoleniowa, która umożliwi tworzenie profilowanych zajęć dostosowanych do potrzeb zainteresowanych danym zagadnieniem grup. Ustalony zostanie także harmonogram modułowych szkoleń, ogłaszany odpowiednio wcześniej na portalu oraz w mediach społecznościowych.

4. Podjęte zostaną również zabiegi, aby kursy edukacyjne z zakresu kompetencji i umiejętności informacyjnych prowadzone przez bibliotekarzy medycznych mogły stać się zajęciami fakultatywnymi, które umożliwiałyby zainteresowanym studentom zdobycie punktów ETCS, a grupom zawodowym przygotowującym się do specjalizacji edukacyjnych punktów kredytowych.

Przedstawiony raport jest swoistą dokumentacją zrealizowanego zadania i podsumowaniem udziału bibliotekarzy medycznych w ważnym dla uczelni projekcie „*Pro bono Collegii Medicii Universitatis Jagiellonicae*”.